ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5112 | ՆՈՅԵՄԲԵՐ 25/8 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ | 8 ՌԱՄԱԶԱՆ 1320 | ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5112

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրն.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կվճարուի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԶԱ.

Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս անցեալ երեքշաբթի օր դարձաւ իր պաշտօնատեղին: Կ'ենթադրեմ թէ Նորին Գերապատուութիւնը Պատրիարքական արտօնութեամբ Պոլիս եկած էր այս անգամ, ինչպէս ասկէ առաջ ուրիշ անգամներ. որովհետեւ չեմ կրնար ենթադրել որ առանց այդ արտօնութեան վիճակաւոր առաջնորդ մը հեռանայ իր թեմէն եւ, օրինակի համար, Պոլիս գայ ժամանակ անցընելու: Ես ամենեւին հետամուտ չեղայ ստուգելու՝ թէ իրօք այդպիսի արտօնութիւն տրուա՞ծ էր Նիկոմիդիոյ Ս. Առաջնորդին. եւ եթէ այո, ինչ որ կրնայ անհաւանական չըլլալ, ի՞նչ ստիպողական գործի համար էր արդեօք՝ որ չէր կրնար յարդարուիլ Պատրիարքարանի օրինական միջնորդութեամբ:

Ենթադրելով դարձեալ որ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս արտօնութիւն չէր ստացած Ս. Պատրիարք Հօրմէն Պոլիս գալու, ինչ որ նոյնչափ կրնայ անհաւանական չըլլալ, արդեօք այս պարագայէն օրինակ չէ՞ն կրնար առնել ուրիշ վիճակաւոր առաջնորդներ՝ ըստ կամս Վիճակէ Վիճակ շրջագայելու անհրաման եւ կամ Պոլիս գալու առանց Պատրիարքարանի հաւանութեան: Ատենօք այսպէս չէր սակայն, այսինքն երեք չորս տարի առաջ, կ'ուզեմ ըսել՝ ներկայ Ս. Պատրիարքին պաշտօնավարութեան օրով իսկ: Դեռ անցեալ ամառ Պրուսայի Ս. Առաջնորդը, որ օդափոխութեան համար Պոլիս եկաւ, արտօնութիւն ստացած էր կանխաւ Ս. Պատրիարք Հօրմէն, ինչպէս ծանուցուեցաւ օրաթերթերու մէջ օր առաջ:

Արդեօք չե՞նք կրնար եկեղեցական կարգապահութեան նախանձախնդրութիւն ակնկալել նոյն իսկ մեր թեմական առաջնորդներէն. եւ եթէ ոչ, ի՞նչ իրաւունք ունինք նմանօրինակ բաներ պահանջելու եկեղեցւոյ աւելի խոնարհագոյն պաշտօնեաներէն: Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս պիտի ներէ՞ իր Վիճակին մէջ պաշտօնավարող վարդապետներուն եւ քահանաներուն՝ առանց առաջնորդական թոյլտուութեան քաղաքէ քաղաք երթեւեկել կրկոցի պէս: Եթէ Նորին Գերապատուութիւնը ասանկ կամայական երթեւեկութեանց աչք կը խփէ, ըսելիք չունիմ. թերեւս ներելի ըլլայ իրեն՝ իր հասկցած ձեւով վարել Նիկոմիդիոյ Վիճակին հովուական գործերը: Բայց աղէ՛ն Պատրիարքական իրաւասութիւնը կայ, որ ոչ մէկ Առաջնորդի քմահաճոյքին կրնայ անսալ, իբրեւ եկեղեցական կարգապահութեան վերին հսկող, առանց իր կողմէն խրախոյս տուած ըլլալու եկեղեցականութեան կարգ ու սարքին անսաստողներուն:

Ահա ինչո՛ւ համար էր որ ենթադրեցի առաջուց՝ թէ անհրաման չէր Նիկոմիդիոյ Առաջնորդին Պոլիս գալը վերջին անգամ, այլ Պատրիարքարանի գիտութեամբ եւ հաւանութեամբ: Յամենայն դէպս՝ եկեղեցական կարգապահութեան սկզբունքը օրինաւոր է կարծեմ,—թէեւ կրնայ ենթադրութիւնս սխալ եղած ըլլալ:

* * *

Ո՛չ ապաքէն եկեղեցական կարգապահութեան դարձեալ հակառակ, բայց տարբեր տեսակէ, գայթակղելի երեւոյթ մըն էր գաւառական երկու հովիւներու հրապարակային ծանօթ բանավէճը, որուն վրայ Ազգ. Վարչութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած էի ասկէ առաջ,—բանավէճ կ'ըսեմ, այս անգամ, կարի փափուկ բացատրութեամբ. արդէն Պատրիարքարանն ալ գործը շատ փափուկ կերպով նկատեց. կակուղ փետուրով մը միջամտեց գործին, եւ կարծեմ յանդիմանութեան անգամ արժանի չհամարեց երկու կողմերը կամ երկու կողմերէն մին: Վիճաբանութիւնը դադրեցաւ, այո, բայց գայթակղութիւնը մնաց հրապարակի վրայ, եւ հազիւ կրցաւ հասկցուիլ թէ ո՛ր կողմն էր պատասխանատուն, զոր Վարչութիւնը դատապարտեց փետուրով շոյելու կամ վարդեջրով օծելու: Ասոր պէս բան մըն էր, այնպէս չէ՞, ըսել թէ Պատրիարքարանը այսուհետեւ նկատողութեան չպիտի առնէ գաւառական հովուէ մը ղրկուած որ եւ է պաշտօնագիր՝ որուն պատճէնը միանգամայն հրապարակութեան կը տրուի ղրկողին կողմէն: Այսօրինակ վճռի մը բնական հետեւութիւնն է, կարծեմ, համարձակութիւն տալ Առաջնորդներուն եւ Տեղապահներուն զիրար ամբաստանելու հասարակաց առջեւ, առանց որ եւ է վերապահման, եւ ամէնէն վերջը մատնելու թէ ի՛նչ պիտի ըսէ Պատրիարքարանը, կամ նկատողութեան պիտի առնէ՝ թէ ո՛չ այս կամ այն կողմին հրապարակագոյժ ամբաստանագիրը, երբ անիկա իր դժպատեհ ազդեցութիւնը գործած է արդէն հրապարակի վրայ:

* * *

Բայց բաւական նշանակելի բան մըն էր անցեալ շաբթու Խառն Ժողովոյ տրուած այն որոշումը, որով այսուհետեւ եպիսկոպոս ձեռնադրուած Առաջնորդ մը դիւրաւ չպիտի կրնայ չալմել իր Վիճակէն, մէկ խօսքով չպիտի յաջողի Ռուսաստանի վրայ պտտելու, օրինակի համար, եւ յետոյ ուրեան Եգիպտոս փոխադրուիլ... դարձեալ օրինակի համար: Նախապէս խոստմնագիր մը պիտի տայ Ազգ. Վարչութեան, վասն զի բաւական չի նկատուիր ղրկիս այն ուխտագիրը՝ զոր եպիսկոպոսացուն կը ստորագրէ իր ձեռնադրութեան պահուն Ս. Էջմիածնի մէջ,—դէթ ա՛յսպէս դատուեր է Խառն Ժողով: Պատրիարքարանը այսպիսի կարգադրութիւն մը փորձելով՝ թերեւս ժամանակի մը համար առաջքը առնէ եպիսկոպոսացման խնդրանքին, որ սկսած է տեղալ վերջերս գաւառական առաջնորդանիստ քաղաքներէ: Այս փորձը պիտի յաջողի թէ ոչ, ամէնէն վերջը իմ գիտնալիք բանս է: Ես հիմայ հետաքրքիր էի գիտնալ միայն՝ թէ Գաւառ. Վարչութիւնները ի՛նչ տեսակ արժանիք փնտռած գտած են իրենց եպիսկոպոսացու վարդապետներուն վրայ: Ի հարկէ մօրուքի գոյնին վրայ չեն խօսած, քանի որ «Ալիք իմաստութիւն մարդոյ են, եւ հասակ ծերութեան՝ կեանք անարատ», ըստ Սողոմոնեան առածին:

Կ'ենթադրեմ թէ ըսած ըլլան. Մեր Առաջնորդը քանի տարիէ ի վեր, կամ գոնէ տասնեւհինգ տարիէ ի վեր, անընդմիջատ պաշտօնավարութեամբ հովուած է զմեզ. հայ եկեղեցական մըն է բաւ է... պատահական նշանակութեամբ. եկեղեցւոյ բարեզարդութեան հոգ կը տանի, իմաստութիւն ցոյց կուտայ իր յարաբերական գործերուն մէջ, եւ Պատրիարքարանի գլխուն բնաւ երբեք ցաւ պատճառած չունի. սքանչելի քարոզ գիտէ խօսիլ, եւ ամենեւին յօդուած չի գրեր. մինչեւ հիմայ սկեպտիկ գրութեանց տակ իր ստորագրութիւնը տեսնուած չէ, եւ եպիսկոպոսանալէն վերջն ալ անանկ բաներ չպիտի ընէ. օտարները չի խնդացներ իր կրօնական հանգամանքին վրայ, մանաւանդ թէ խօսքով ու գործով տիպար կը հանդիսանայ Հայ Եկեղեցւոյ վարդապետի. կրթութեան գործին մղում կուտայ միշտ, եւ իր օրով գոնէ դպրոց գոցուած չէ, եթէ նորեր չեն բացուած. չի համարիր թէ ինք հայ վարդապետներուն մէջ ամէնէն լուսամիտը եղած ըլլայ, եւ լուսամտութիւն ալ չըմբռներ իր... այժմէական իմաստով. վեղարէն շատ անդին կը տեսնէ, եւ կը զգայ թէ վեղարէն հրաժարիլ հարկ կ'ըլլայ՝ վարդապետական պարտականութեանց մնաք բարով ըսելէ առաջ. վերջապէս Ս. Մեսրոպէն աւելի կը պատկառի քան թէ խելխեական գրականութեան ներկայացուցիչներէն:

Թերեւս ուրիշ բարի վկայութիւններ ալ գրած ըլլան Պատրիարքարանի՝ Գաւառական Վարչութեանց ներկայացուցիչները, յանձնարարելու համար իրենց եպիսկոպոսացուն, հետեւելով սովորական պատուէրներու. բայց ամենեւին չեմ կարծեր թէ ըսած ըլլան. Մեր Առաջնորդը հին եկեղեցականի տիպար մըն է իր սեւ կամ դեղին մօրուքով, հազուադիւտ, հնչաբանիկ, Երուսաղեմացւոց անգամ նախանձելի:

Ս.Ր.Ւ.Տ

ՄԵՐ ՎԱՆՔԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԵՆԱՍՏԱՆՆԵՐԸ

Բ

Ամէն օրուան այս պտոյտներէն յետոյ, կը մնար կերպով մը ինքզինքս յարմարցնել վանական կեանքին: Երկարատեւ զբաղումի արժանի նիւթեր գտնել անկարելի է. հին ու նոր ձեռագիր կամ տպագիր թղթի մը նշան իսկ չկերեւիր: Առժամեայ հետաքրքրութիւն մը կ'արթնցնեն սակայն, վանքին դուռներուն, սիւներուն ու պատերուն վրայ վխտացող արձանագրութիւնները, եկող գացող ուխտաւորներու վայրկենական տպաւորութիւնները ցուցնելով ինծի, ու ժամանցի թղթատու փնտռտուքներէ աւելի՝ հոգեբանական զննութիւններու եւ վերլուծումներու մղելով դիտողը: Ամէն վանքի մէջ ալ՝ անսովոր հանդիպում մը չէ՛ ասի: Բայց իւրաքանչիւրն իր անակնկալները կը պահէ նորէն, անծանօթ այցելուին համար. գաղտնամիտ սրախօսութիւններ, սրով փրցուած բացագանչութիւններ, ինքնատիպ խօսքեր, բոլշական խորհրդածութիւններ ու դեռ չեմ գիտեր ինչե՜ր, որոնք իրենց արտայայտութեան կերպին ու գրերու ձեւին հետ՝ այլազան ճաշակներու խառնուրդ ցուցադրութիւն մը կը ցանցնեն հոս ու հոն: Մանաւանդ երբ ծանօթներու անուններն ալ գան խառնուիլ ատոնց՝ այն ատեն այդ յարաճան հաւաքածուն մասնաւոր շահեկանութիւն մը կ'առնէ քրքրողին համար, ինչ որ ինծի ալ ոչ նուազ հաճոյք պատճառեց, երբ նշմարեցի Մալաթիացի յուսալից գրող երիտասարդի մը՝ Գ. Կ. Խանցեանի մէկ շատ թելադրիչ երկտողը, դրան մը անկիւնին գծգծուած: Նոյնպէս ուրիշ մէկը, խոշորկեկ ձեռագրով մը եւ տպագիր զարնող գիրերով մը վրայ, Ս. Գրքէն «Տուն իմ՝ տուն աղօթից կոչեսցի»:

Ասոնցմէ դուրս, եկեղեցիին կից դռնապանատանը մէջ ու վանքին դրան ճակատը դրուած զանազան արձանագրութիւններն ալ շահեկան բան մը չէին պարունակեր. մինակ աչքիս հանդիպեցաւ եպիսկոպոսական շիրիմներու շարքին մէջ փայլող տապանաքարը՝ հինաւուրց Սարգիս վարդապետին:

Ա՛լ անկէ ետքը, ցերեկուան կայքս պարտէզին ծառերուն տակ էր, ուր յաճախ կը խօսէի գիւղացի բանուորներուն հետ, երբ սպառէին քաղքէն բերուած պարբերական ընթերցումի նիւթերս: Վանքին պարտիզպանը եւ իր քանի մը ազգականները, ամէնէն դիւրահաղորդ գեղջուկները կը թուին, վանական այդ պզտիկ համայնքին մէջ: Հիւրերու հետ ունեցած յարատեւ շփումին ընտելացուցած է զիրենք քաղքցիի նիստուկացին եւ սովորութիւններուն, ինչ որ արժանիքի միամտուկ գիտակցութիւն մը կը շնչէ իրենց յարաբերութիւններուն մէջ: Կը մօտենան, ակնածանքի եւ կարեկցութեան փոխն ի փոխ արտայայտութիւն մը ցուցընելով. ու նախնական քանի մը զգուշաւոր հարցումներէ յետոյ, ակնապիչ կը սպասեն, իմ կողմէ ըսուելիք բառի մը, որ պէտքական խօսակցութեան մը նիւթ կ'ըլլայ իրենց, համեմուած հնօրեայ անեքդոտներով կամ օրուան նորութիւններով: Սանասարեանի փոխադրութեան խնդիրն ամէնէն աւելի կը շահագրգռէ զիրենք, վանաբնակ գիւղացի ընտանիքներէ ալ ձրի ուսանողներ առնուելու հաւանական յոյսեր, խոստումներ, կ'ըսեն ոմանք, զիրենք կը մխիթարեն: Անկեղծօրէն հաւատացնել կ'ուզեն ինծի թէ՝ այսպիսի կարգադրութիւն մը, տեղին վրայ խօսելով մինակ վանքին հասոյթները պիտի փրկէր փճացումէ, դուրս նետելով բոլոր այն մակաբոյծ գիւղացիները, որոնք հինաւուրց քանի մը վանահայրերու ժառանգական մեքենայութիւններով, կալուածները կը շահագործեն ուզածնուն պէս:

Ու կը պատմեն ինծի այդ մարդոց վերջին մէկ արարքը, որ, իրա՛ւ, չափէն աւելի անխղճութեան կը հասնի:—Մարդիկը սկսած են կտրել վանքին ծառերէն շատերը, խորհելով թէ վաղը միւս օր ատոնք բոլորը իրենց ձեռքէն պիտի ելլեն, Սանասարեանի շէնքին գործածուելու համար: Ռամիկի կոյր ագահութիւն, որ մինչեւ վերջին պահուն օգտուիլ կ'ուզէ, ինչ միջոցներով ալ ըլլայ: Ասկէ կրնաք հաշուել նաեւ քանի մը տասնեակ տարիներէ ի վեր կորսուած պատկառելի հասոյթները, այդ մարդոց ձեռքովը:

Բոլոր ասոնք՝ նոր պտոյտներու հետաքրքրութիւնը կը ներշնչեն ինծի. այս անգամ ընկեր ծանօթութիւններուս հետ, որոնք զիս կ'առաջնորդեն բարտիներուն եւ կալերը: Սայլերը կը ճռնչեն ծառաստաններու փոշոտ ճամբուն վրայ, բեռնաւորուած հաստ ու հսկայ կոճղերով, որոնց քիչ մը առաջուան պատմուածները կը յիշեցնեն ինծի ու կը հաստատեն: Կալերուն մէջ ցորենի մեքենաները կը դղրդան, լեռնանման շեղջերը կը բարձրանան հեռուներէ, այր, կին, աղջիկ ու տղայ գործի վրայ են: Գեղջկական գործունէութիւն, պիտի ըսէի, երբ գիտնայի թէ վանքին ալ բան մը կը շահի արդիւնքներէն, կամ խեղճ որբանոցը, որ փակուելու վտանգին մէջ՝ հին 40ի չափ որբերէն հազիւ 10—15ը կրնայ պահել հիմա: Սակայն հոս դերերը փոխուած են. խարդախ ընչաքաղցութիւնն է որ բաժնեկից է բոլոր շահերուն, ու լայն ասպարէզ ալ ունին ատանկները. դեռ ահագին տարածութեամբ գետիններ իսկ կը մնան անմշակ ու կորզացած:

Այս հակադրական մտմտուքներուս անախորժութիւնը, զուարթ ճաշի հանդիպումով մը կը բարեխառնուի բարեբախտաբար: Գեղջկային փլփլկած ծածքերէն զանազանուող բարձրկեկ տան մը մէջ կը գտնեմ գիւղակին ռէյիսը, որ շատ հետաքրքրական թիպ մը կը ներկայացնէ, հակառակ երիտասարդ տարիքին: Տունին գաւիթը, տախտի մը վրայ ընկողմանած, մանկիկ մը քովը կը սանդէ դուրսէն. ձեռքն ալ բացուած գիրք մը կը նշմարուի: Գիւղին ամենէն ազդեցիկ անձն է, կը հաւատան ընկերներս, խելացի, ունեւոր ու կարդացող միանգամայն, եւ ազգականներէն մէկը նորէն՝ Սարգիս վարդապետին, վերջապէս գիւղին մէկ հատիկը՝ որ քանի մը տարի Ամերիկա մնացած ըլլալու արժանիքն ալ ունի: Զափազանց սիրալիր ընդունելութիւն մը կ'ընէ ինծի, ու կը թախանձէ որ անպատճառ նստիմ՝ սուրճ մը առնելու: Կը տեսնեմ որ միջավայրը փոխուած է հոս. գէթ ինքն ալ անձնապէս բացառիկ դէմք մը կ'երեւի: Մեծարանքի համար հրամցուած գեղջկական թանը սուրճի փոխուելուն հետ՝ իր հագուստներուն տարազն ու գրկի տղեկին անունը, որ Թորոս կամ Կիրակոս չէր, բաւական էին բռնազանցել ընելու նոր խօսակցիս, որուն վար դրած գրքի անունն ալ, Կեանք եւ կենցաղ, վերջնապէս կը հաստատէր թէ սովորական մահկանացու մը չէ՛ր մեր դէմինը:

Բանի մը համառօտ հարցումներէ յետոյ, կը լսեմ իր ճարտասանական տեսութիւնները: Գիւղացի ընկերներս ափիբերան մտիկ կ'ընեն իրեն, գլխու հաւանութեան շարժումներով միայն մասնակցելով ըսածներուն, որ քիչ քիչ հռետորական ճառախօսութեան մը հանդիսաւորութիւնը կը հագնի: Իմ ներկայութիւնս փափուկ կացութեան մը ենթարկած է զինքը, ու կեղծիքի բոլոր ձեւերը կը գործածէ, իր ինքնութիւնը ծածկելու համար: Շատ ուրախութեամբ կը խօսի Սանասարեան վարժարանի փոխադրութեան մասին. մինչդեռ ատոր մէջ կը կայանայ արդէն իր դիրքին ու խարդախ հարստութեան վերջնական անկումը: Յետոյ, խիստ կերպով կը քննադատէ զանոնք՝ որոնք վանքերու բերքերը կ'իւրացնեն, հանրային շահերուն մէջ կը զեղծանին, եւայլն.—միեւնոյն ատեն ինքն ըլլալով ասոնցմէ ամէնէն անխիղճը, իբրեւ ժառանգորդ եւ հաւատարիմ յաջորդ՝ իր շահակցութիւններուն անմոռաց վանահօր մը: Պանդուխտի հանգամանքս լիովին կ'ապահովցնէ զինքը թէ ըսածներուն լիովին կը համոզուիմ, որով կը շարունակէ իր պարսաւանքները, այսինչին եւ այնինչին հասցէին, հետզհետէ աւելի կծու շեշտ մը տալով իր դատումներուն: Օրինակներ մէջտեղ կը բերէ, անոնց կենսագրութիւնը կ'ընէ, որոնց ի՛նչ սկզբունքի դէմ գործելնին կծած, հարուածած ատենն՝ մարդ զինքը կատարեալ սո՛ւրբ մը պիտի կարծէր, լիապէս արժանի Սերոբէի սրբավայրին ու մանաւանդ անոր... հասոյթներուն, որոնց ինքնակոչ սեփականատէրերէն մէկն է արդէն ինքն ալ իր կարգին: Ասոնք աղէկ, իբրեւ զուարճալի ժամանց, որ միեւնոյն ատեն՝ թաքուն իրողութիւններու, նկարագրի ներքին կողմերու վերլուծումին կ'առաջնորդէ դիտողը. սակայն դէթ քիչ մը զարմացայ, երբ խօսակիցս, դէս ու դէն իր շրջուած, դիմակաւոր քննադատութեանը աւարտ ընելէ ետքը, իրարու հիւսած կեղծիքները կլլեցնելուն վստահ՝ ինծի կը դառնայ, եւ աչքերը քթթելով.

—Անշուշտ գրուիլ պէտք եղածը չպիտի խնայէք, կ'ըսէ, վանքերուն դրամը կոկորդնին անցընող այսպիսիներուն. (...):

Բաւական ատեն կը մնամ իր քով, խօսակցելով այլ եւ այլ նիւթերու վրայ, որոնց մասին կը պարզէր միշտ ընդարձակ տեսութիւններ, որքան ինքնատիպ նոյնքան զուարճալի անճարպարութիւններ փորձելով լեզուի տակէն: Ու յետոյ, երբ հրաժեշտ կ'առնեմ իրմէ, միտքով կ'անդրադառնամ Թլկատինցիի մէկ անմահ վէպին, Նոր Աշխարհէն դարձող երիտասարդը, զոր կարդացած ի վեր առաջին անգամն էր որ կը հանդիպէի բուն իսկ կենդանի տիպարին:

Տիարպեքիր ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

ՄՈՒՇԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

Երբեմնի դրուատիքները չեն որ կուգային բոլորել Մուշի Կեդրոնական վարժարանին շուրջը, որ գրեթէ իր քսանըհինգամեակը ա՛յնքան փառաւոր, ա՛յնքան արդիւնաւոր կերպով բոլորելէ ետքը փակուեցաւ, կրթական մեծ հարուած տալով Մշեցիներուն, որոնց արդի ծաղկոցները՝ ոչ մէկ կերպով վեց տարիներէ ի վեր կարողացած են շօշափելի արդիւնք մը առաջ բերել եւ օգտակար հանդիսանալ, թէեւ Կեդրոնականի փակման թուականէն ի վեր վարժարանները միշտ յարատեւութեան մէջ մնացած են: Այդ բազմամեայ հաստատութիւնը, օրինակ եւ խթան ըլլալու համար Մշեցիին, որպէս զի շարունակէր զայն եւ կամ թաղային վարժարաններուն տար այն ուղղութիւնը եւ գործածէր այն կրթ. ծրագիրը, որոնք ոչ նուազ օգտակար եղան իրեն, այդ նպատակին յաջողութեան համար ալ Մշեցին դժուարութեանց չպիտի բաղխէր եւ ուրիշ քաղաքներու պէս դուրսէն ուսուցիչ ճարելու չպիտի ելլէր, քանի որ քանի մը տասնեակ ընթացաւարտներ տուած է Մշեցիներու: Հակառակ այդ քանի առաւելութեանց ու դիւրութեանց, դատապարտելի անտարբերութիւն մը տիրած է Մշեցիներուն վրայ, որոնք ջերմ հոգածութիւն չեն տածեր իրենց կրթական յարկերուն, ուսուցիչներուն եւ նոյն իսկ զաւակներուն նկատմամբ: Ձրի դասատուութիւնը, փոխանակ ինքնօգնութեամբ զարգացման ընտելացնելու, դժբաղդաբար ձրիի վարժեցնելուն նպաստեց, պարագայ մը որ դժբաղդաբար մուրիկ բնոյթներու հոգեբանութիւնն ի վեր կը հանէ: Մշեցին քով ըմբռնելու էր իրեն նուիրուած բարոյական ու նիւթական օժանդակութիւններուն յարգը, շնորհ մը եւ նպաստ մը՝ որոնք ոչ-զարգացեալ համայնքի մը կրթական անբեր անդաստանը բեղմնաւորելու համար կ'ըլլար եւ այդ նպաստի դադարումովը, հարկ էր որ իբրեւ արժանապատուութեան հարց, ինքնին փարէր իր զաւակներուն դաստիարակութեան գործին եւ անտարբերութեամբ չի յղէր իր զաւակները օտար դաւանութեանց հաստատութիւնները, ուր կ'ուսուցանեն ձրի, ուսուցչի վարձք, գիրք, թուղթ եւ մելան ձրի են, պարգեւներն ալ վերադիր, երբեմն գրքի մրցանակ, երբեմն վարդարան մը կամ գեղանկար պատկեր մը, ասոնց հետ մէկտեղ շաքարահատիկներ եւ դրամական պարգեւներ իսկ, որոնք մանուկներու սրտին ու մտքին վրայ դրոշմներ ունին, հրապոյր կ'ազդեն ու կը գգուին: Թաղային ծաղկոցներու վիճակը շատ տխուր է, կրթական մակարդակը տարուէ տարի կը ստորնանայ. եթէ շարունակէ այսպէս մնալ եւ անկեղծ հոգածութիւն մը չնպաստաւորէ ու չբարեկարգէ վարժարաններու վիճակը, ապահովաբար քառորդ դարու կրթական ջանքերն ապարդիւն պիտի ըլլան եւ Մշեցին պիտի մնայ հոն, ուր որ էր ակնարկուած քառորդ դար առաջ ունեցած կրթական վիճակը:

Երեք տարիներ առաջ, կրթական այս տխուր վիճակին դարման մը տանելու համար՝ նախորդ Տեղապահին օրովը բաւական ծեծուեցաւ խնդիրը. անկէ ետք ամէն տարի ալ դպրոցական տարեմուտի միջոցներուն՝ քիչ մը կը խօսուի ու կը խօսուի վրան, որմէ յետոյ, թուղթի վրայ արձանագրուածները կը ծալլուին, յաջորդ տարիի ընթերցանութեան ու վաւերացման ենթարկելու համար. այս տարի ալ Ուսումնական Խորհուրդը եւ իր Նախագահ Հայրը փափաքեր են գործնականօրէն վերջ տալ խնդրին եւ հուսկ ուրեմն միացնել վարժարանները ու հաստատել Կեդրոնականը:

Բերկրութեամբ սրտի կարդացինք հետեւեալը Պոլսոյ թերթերէն մէկուն մէջ.—«Մշոյ հինգ թաղերու վարժարանց միացման համար Պատր. Փոխանորդ Հայրը ողջ ի բուն կ'աշխատի. յաջողութիւնը գրեթէ ապահովուած է, եթէ տեսուչ մը գտնել կարելի ըլլայ.» որչափ որ ուրախալի յուսատարութիւն մըն էր ասի, բայց դեռ շօշափելի ու գործնական արդիւնքի մը չյանգեցաւ. երկու ամիսներ ահա կ'անցնին, մինչդեռ վարժարանները կը շարունակեն նախկին դրութեամբ ընթանալ. եթէ յաջողութիւնը ապահովուած է, ալ ինչո՞ւ կը սպասուի. Թո՛ղ վարժարաններու միութիւնը հռչակուի պաշտօնապէս, թող Կեդրոնականը վերաբացուի եւ եթէ տեսուչի մը փնտռտուքի հոգն է որ արգելք ըլլայ գործի ձեռնարկութեան, ըստ իս բոլորովին անհարկի սպասում մըն է ատիկա եւ երկրորդական խնդիր մը. վարժարանները կրնան միացեալ շարունակել տրամադրելի ուսուցիչներով, որով հերթիւ կարող են վարել առժամեայ տեսչական պաշտօնը եւ կամ հոգաբարձական մարմնով մը վերին հսկողութեամբ եւ աջակցութեամբ Ուսումնական Խորհուրդի եւ իր Նախագահ Հօր, որ միանգամայն վերատեսուչն է իր թեմական բոլոր վարժարաններուն: Բաղձ է մեզ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (39)

ՓՕԼ ՊՕՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐՄԸ

Զ

ԱՄՈՒՍԻՆԸ ԵՒ ՍԻՐԱՀԱՐԸ

Այո՛, գործելու անհրաժեշտութիւնը հոս էր անխուսափելիօրէն: Զինքը սպաննող կասկածին մէջ չէր կրնար մնալ ալ եւս, թէ՛ բարոյապէս, առանց կորսնցնելու իր արժանապատուութիւնը եւ թէ ֆիզիքապէս, ինչ որ աւելի տառապանք կը պատճառէր իրեն: Եւ երբ գլուխը վեր կը բարձրացնէր յուսահատական շարժումով մը, աչքերը հանդիպեցան գրատախտակին. իր հաշիւներուն նշանները նշմարեց, կաւիճով գծուած եւ հաւասար մեծութեամբ գիրերով, առանց իրարու փակցուած կամ զատուած ըլլալու, ինչ որ անբաղդատելի կերպով յստակ երեւոյթ մը կուտար իր գրին: Գրերու այս յանկարծական նշմարումը փոխեց մտքին ընթացքը. «Տրամաբանե՛նք», ըսաւ բարձրաձայն ու անզգալաբար, աչքին առջեւ բերելով մեթոտի այն բոլոր սովորութիւնները, որոնցմով տոգորուած էր միտքը: «Այո՛, տրամաբանե՛նք...» յարեց: Իր թիկնաթոռին անկիւնը նստաւ, ու ճակատը կրթնցուցած ձեռքերուն վրայ, իր բոլոր գաղափարները ամփոփեց, որոնք սա երկայրաբանութեան ձեւին յանգեցան. «Երկու բան կարելի. կամ այն է որ այս պտոյտը ու ստախօսութիւնը կը բացատրուին անմեղ փոքր շարժառիթով մը, այսինքն այցելութիւն աղքատներու մօտ կամ հանդիպման մը դիպուածը,— եւ կամ այն է որ այս պտոյտը եւ ստախօսութիւնը կը նշանակեն թէ գաղտնիք մը կայ Ելէնի ու Արմանի միջեւ. ըսենք բուն բառը, զիրար կը սիրեն... Ճար չկայ այս երկայրաբանութենէն դուրս ելլելու: Առաջին պարագային մէջ, Ելէնը պիտի յանդիմանեմ, տղայօրէն նախանձոտ կարծելուն համար զիս,— երկրորդ պարագային մէջ...» Հոս իր երեւակայութիւնը կանգ կ'առնէր, յանկարծակիի եկած: Այդպիսի դժբախտութեան մը մասին ո եւ է նախատեսութիւն չունէր: Իր երիտասարդութեան մէջ ստացած գործնական կանոնները, որոնց վրայ հիմնուած էր իր ամբողջ կեանքը, չէին պատասխաներ այս անդութ ենթադրութեան: Միւս կողմէ իր կամքը յայտնելու համար, ո՛չ հանրային կարծիքի վախը ունէր, որ գիտէ թէ ամէն ամուսիններու առաջնորդը կ'ըլլայ, նմանօրինակ տագնապի մը մէջ, եւ ոչ ալ ֆիզիքականին ստատումը, այդ ցնորական ու անտանելի պատկերը, որ խելայեղ կը դարձնէ նախանձոտ մը, անոր ցոյց տալով միացումը, մին անձնատուութիւնը, անջնջելի պղծութիւնը: Թէ Ելէն ու Արման կը սիրէին զիրար, ատիկա բնաւ ենթադրել չէր տար Շաղէլի թէ իր կինը սիրուհին եղած ըլլայ անոր: Ատիկա կը նշանակէր թէ իր սիրտը տուած էր Արմանի: Բայց իր ամուսնին պարտականութիւնը ի՞նչ էր: Կանխաւ ընդունուած սկզբունքներ չունենալով՝ Ալֆրէտ անձնատուր եղաւ բացարձակ ու տեսլապաշտ հայեցողութեանց, որոնք մաթեմաթիկագէտներուն յատուկ են... «Իմ պարտականութիւնս, եթէ խոչընդոտ մը կ'ըլլամ իր երջանկութեան, ինքզինքս ջնջելն է: Պէտք է ազատ ձգել զանիկա, բոլորովին ազատ...» Իսկոյն խորհեցաւ իր զաւկին վրայ, աչքին առջեւ եկան փոքր շարժուձեւերը, գեղեցիկ դէմքը ու պայծառ աչքերը այդ տղուն՝ զոր կերտած էր իրեն նման: «Ա՜հ,» կ'ըսէր մտովի, «իրաւունք չունիմ լքելու զայն... Ինծի՛ հետ առնեմ զայն: Մօրմէն զրկե՞մ...» Այս կարելիութեան ողբերգական կողմը շուարեցուց միտքը, եւ վախկոտ լողորդի մը պէս, որ քանի մը գրկաչափ հեռու գացած ըլլալով փութով ետ կը դառնայ հոն՝ ուր ոտքը հաստատուն էր, հոն՝ ուր իր տրամախոհութիւնը իրողութեանց մօտ կը վերադարձնէր զինքը: «Շուարեցայ մնացի,» կը հծծէր Ալֆրէտ. «Խնդիրը սա է. Ելէն կը սիրէ՞ զայն, թէ չի սիրեր...» Նորէն ոտքի ելած էր ու կը պտըտէր, առաջուընէ աւելի գահավէժ քայլերով: «Ի՞նչպէս հասկնալու է, ինչպէ՞ս, ինչպէ՞ս,» կը հարցնէր ինքնիրեն. ու անստուգութեան պատճառած յուզումը այն ատենէն անտանելի եղաւ իրեն համար որ ըսաւ. «վերջ մը տանք այս վիճակին... Երթամ բացատրութիւն ուզեմ Ելէնէն,— ու անմիջապէս...» պատի ժամացոյցին նայեցաւ, որ կէս գիշեր ցոյց կուտար: Ժամէ մը ի վեր այդ օրհասական վիճակին մէջ կը գտնուէր: Ճրագը բռնած ձեռքին մէջ, դուրս ելաւ իր աշխատութեան սենեակէն: Փայտէ նեղ սանդուխին վրայ, ծածկուած կարմիր գորգով մը, ո եւ է աղմուկ եւ լոյս չկար: Բոլոր ծառաները պառկած էին: Այդ սանդուխին աստիճաններէն վար իջաւ, բազրիքին կրթնելով, ծունկները դողդոջուն, բերանը չորցած, կոկորդը սեղմուած: Իր կնոջ սենեակին դրան առջեւ կը գտնուէր: Ձեռքին ներհակ կողմովը երկու թեթեւ հարուածներ տուաւ դրան... պատասխան չկար... Դրան պղնձէ կոճակը դարձուց եւ վրան կրթնեցաւ: Դուռը գոցուած էր կղպանքով, եւ բանալին վրան մնացած էր ներսի կողմէն: «Կը քնանայ,» ըսաւ մտովի... Սանդուխին աստիճանները իջնելը, յետոյ դրան կոճակը դարձնելը, փարատած էր անստուգութեան առաջ բերած տենդոտ վիճակը: Փոխանակ նորէն զարնելու դրան, անշարժ կեցաւ: «Կը քնանայ,» կը կրկնէր. «եթէ արթնցնեմ զայն, ինչ պիտի ըսեմ իրեն:» Ոտքի վրայ կը կենար, պատին կրթնած, լամբարը գետին դրած, ու մտիկ կ'ընէր: Բարիզի գիշերային շշուկը միայն կը հասնէր իրեն ու ինք կը խորհէր: Կանխաւ կը կռահէր այն ընդունելութիւնը զոր իրեն պիտի ընէր Ելէն. իր անկողնին մէջ պառկած պիտի ըլլար, մազերուն փունջը գալարուած գլխուն շուրջը: Վզին ու դաստակներուն վրայ պիտի սարսռար իր նուրբ գիշերազգեստին ժանեակը:

(Շարունակելի)

յուսալ թէ այս տարի ալ նախորդ տարիներու պէս չըլլար եւ յղացուած կրթական ծրագիրը յաջորդ տարիի օրակարգի նիւթ չըլլար։ Դպրոցներու միութիւնն ու Կեդրոնականի մը գոյութիւնը Խսուրով վարդապետի գլուխ գործոցը պիտի ըլլայ Մշոյ մէջ եւ արդէն իրաւունք ալ ունինք ակնկալել դպրոցներուն բարեկարգութիւնը, ուսումնասէր Պատր. Փոխանորդ Արմաւականէ մը։ Բայց մէկ կողմէն ո՛րչափ որ իրաւունք ունինք Առաջնորդէ մը ակնկալել՝ բարւոք մատակարարութեան հոգատարութիւնը, միւս կողմէ ալ մոռնալու չենք մեր պարտքը. թափթփելու ենք մեր վրայ տիրող անտարբերութիւնը, բարեացակամ տրամադրութիւն ցոյց տալու ենք կրթութեան մասին. աւելորդ ծախքերնուս սահման մը դնելու եւ քսակնիս բանալու ենք մեր զաւակներու դաստիարակութեան համար, Առաջնորդ մը իր ժողովականներու նիւթական ու բարոյական աջակցութիւններուն ընդ միշտ կը կարօտի եւ եթէ սանոնք զլանան իրենց բաժին ինկած պարտականութիւնները կատարելու, այն ատեն կը ջլատի Առաջնորդը։

Մուշի համար համակեդրոն դպրութիւնը չինիչ ու օգտակար առաւելութիւններ պիտի ունենայ. այսօր թաղային վարժարաններու համար 120 ոսկի կը ծախսուի գրեթէ. այս գումարին վրայ 40 ոսկիի պիւտճէի յաւելում մը կերաշխաւորէ թէ՛ Կեդրոնականի մը պայմանին եւ թէ ծաղկոցներուն. այդպիսի գումարի մը հայթայթումը կը խոստովանինք թէ Մուշի համար մեծ բան մը չէ. Մշեցին ձեռք բաց է իր ամէն ծախքերուն մէջ. եթէ գոց է ձեռքը կրթութեան համար, սորվեցնելու ու վարժեցնելու է։

Մեղադրանքի բաժին մըն ալ Պալուստ էֆ. Անդրէասեանի պիտի հանուի, եթէ ոյժ չտայ իր ծննդավայրի կրթական գործին բարւոքման եւ սոսկ բաւականանայ կղզիացած մնալ Հայ-Հռոմէականներու Մխիթարեան վարժարանին շրջանակին մէջ։

ՆԱՐԴԻՏ

Բաղէշ

Արտաքին Լուրեր

ՍՈՄԱԼԻԼԱՆՏ

Զինուորական գործողութիւններ. — Իտալիոյ Խորհրդարանին մէջ.—Արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնները:

Լոնտոն, 2 դեկտ.—Ասկէ վերջը շատ հաւանական չէ որ Մաննինկ զօրավարը յունուարին կէսէն առաջ զինուորական գործողութեանց սկսի։ Զօրավարը Պոհոթլէն Պէրպէրա դարձաւ։ Բօպ գնդապետը շարժումներ կատարել պիտի տայ իր շրջուն զօրագունդին՝ երկրին ընտելացնելու համար զայն։

Հռոմ. — Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ՝ Սոմալիներու դէմ կատարուած արշաւանքին՝ Իտալացիներու մասնակցութեանը մասին։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինէթի, Պ. Սանթինիի մէկ հարցումին պատասխանելով, նախ յիշեց թէ Ատէնի ծովածոցին երկայնքը, մինչեւ Կուարտաֆույի հրուանդանը, եւ այս վերջինէն մինչեւ հարաւ, կան Միկիուրթինիի ու Օպպիայի ցեղապետութիւնները՝ որոնց վրայ Իտալիոյ թեւարկութիւնը հաստատուած է։ Աւելի դէպի հարաւ Պէնատիրի գաղթավայրը կայ՝ իտալական Ընկերութեան մը վարչութեանը տակ։ Այդ ծովեզերքին համապատասխանող ներքին մասը Իտալիոյ ազդեցութեան շրջանակին մէջ կը գտնուի, այսինքն թէ երբ օր մը որ եւ է ազգ ուզէ իր վեհապետութիւնը հաստատել այդ երկրին վրայ, այդ ազգը Իտալիան միայն պիտի կրնայ ըլլալ, բայց հիմա այն տեսակ երկիր մըն է, ուր Իտալիոյ դրօշը չի ծածանիր եւ բնաւ չէ ծածանած։ Մատմիւլան արշաւանքներ կը կատարէր անգլիական Սոմալիլանտի երկրին մէջ եւ յետոյ կ'ապաստանէր Իտալիոյ ազդեցութեանը տակ գտնուած տեղը։ Անգլիացիները զինուորական գործողութեան մը ձեռնարկեցին Մատմիւլայի դէմ, բայց անկարող եղան, վասն զի Մատմիւլան կ'ապաստանէր Իտալիոյ ազդեցութեան պատկանող երկիրը։ Անգլիա ուրեմն խնդրեց պէտք եղած ատենը անցնիլ իր սահմանագլուխը եւ մտնել Իտալիոյ ազդեցութեանը տակ գտնուած երկիրը, պայմանով մը սակայն, այն է թէ անգլիական արշաւախումբը եւ ոչ մէկ կերպով կարենայ վնասել Պէնատիրի գաղթավայրին եւ Իտալիոյ թեւարկութեան տակ գտնուող տեղերուն, Մատմիւլայի խումբերը նոյն վայրերը քշելով։ Այդ նպատակով էր որ Իտալիոյ նաւատորմէն սպայ մը՝ Պ. Լովաթէլլի կ'ընկերանար անգլիական զինուորներուն։ Ասկէ զատ Իտալիա իր նաւերուն պտոյտներ կատարել տուաւ Սոմալիներու երկրին ծովեզերքները եւ կարելի եղած լաւագոյն հսկողութիւնը՝ իր թեւարկութեանը ենթարկուած տեղերուն վրայ, որպէս զի զէնքերու մաքսանենգութիւնը արգիլէ։ Ուրեմն Իտալիա իր պարտքը կատարեց՝ իբրեւ քաղաքակրթեալ ազգ եւ բարի դրացի։ Պ. Բրինէթի յարեց թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը Անգլիոյ կողմէն որ եւ է առաջարկութիւն չէ ընդունած զինուորներ ցամաք հանելու եւ կամ Իտալիոյ գաղթավայրերէն ու թեւարկութեանը ենթարկուած տեղերէն անցնելու համար։ Այդ տեսակ առաջարկութիւն մը եթէ ըլլայ, Իտալիա մեծապէս բարեացակամ ոգիով մը պիտի քննէ զայն։ Ամենէն աւելի նկատողութեան պիտի առնէ իր գաղթավայրին բարեկեցութիւնը ու ապահովութիւնը։ Բայց, յարեց արտաքին գործոց նախարարը, մեծապէս փափաքող պիտի ըլլայ պահպանելու Իտալիոյ եւ Անգլիոյ մտերմական ու վաղեմի յարաբերութիւնները՝ որոնք բնաւ չեն նուազած ուրիշ երկիրներու հետ եղած յարաբերութեանց հետեւանքով, այլ աւելի զօրացած ու կատարելագործուած են։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մաքսային սակացոյցներ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Աղմկալից նիստեր. — Կուսակցութիւններ. — Ատենապետութեան խնդիրը. — Գերմանիոյ մամուլը:

Պերլին, 2 դեկտ.—Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին նիստը նորէն աղմկալից եղաւ. իրար հակասող առաջարկութիւններ եւ հակառաջարկներ կը տեղային ամէն կողմէ. ընդհանուր խառնակութեան մը մէջ քուէարկութիւնները կը կատարուէին, ատենապետը կը զանգէր, ուրիշ մը անորը կը յաջորդէր, եւլն.։ Ասկէ օրը ընկերվարական կուսակցութենէն Պ. Բուլէրթի մեծադղորդ ամբաստանութիւններ ըրաւ մեծ կալուածատէրերուն դէմ որոնք ըսաւ, հացին սղնելուն պատճառ կ'ըլլան։ Պահպանողական երեսփոխան Բրէօմէր ըսաւ. — «Ֆրանսայի պատմութեան մէջ նմանը տեսնուած խառնակ շրջաններէ կ'անցնինք։ Ծայրայեղ կուսակցութիւնները միեւնոյն բուռն ընթացքին կը հետեւին։ Պահպանողականները նոյն անտարբերութիւնները ցոյց կուտան։ Կորովի եղէք։ Նապաստակը ու փասիանը որսալով չէ որ պիտի յաղթէք ընկերվարական վտանգին», Երէկ ալ շարունակեց աղմուկը։ Դեր-ատենապետ Պ. Պաւէշինկ բազմած էր ատենապետութեան աթոռը, վասն զի Պ. ֆոն Պալլէսթրէմ շատ յոգնած էր։ Պ. Պաւէշինկ ջանաց համոզել Պ. ֆոն Պալլէսթրէմը որ ատենապետութեան աթոռը բազմի, բայց չընդունեց եւ իր տեղը ղրկեց երկրորդ դեր-ատենապետը՝ Սթոլպէրկի կոմսը, երկաթի պէս մարդ մը, որ սակայն չկրցաւ դիմանալ։ Միջոց մը ուզեց ոտքի վրայ ելլելով կամ նստած քուէարկութիւն կատարել տալ, բայց չյաջողեցաւ։ Ծայրագոյն ձախակողմէն յիսուն երեսփոխաններ, որոնց գլուխը կը գտնուէին Պ. Պ. Սինկէր ու Պէպէլ, դիւանին սանդուխէն վեր ելան, քարտուղարները հրմշտկեցին, պոռացին, սպառնալիք ըրին եւ վերջապէս յաջողեցան ջնջել տալ կատարուած քուէարկութիւնը։ Երեսփոխան Բարտորֆի առաջարկութիւնը՝ մաքսային սակացոյցի ծրագիրը ամբողջութեամբ ընդունելու մասին՝ նորէն աղմուկներու պատճառ եղաւ։ Ընկերվարականները միաբերան «Ժողովին կանոնագիրը. Ժողովին կանոնագիրը» կը պոռային, խանգարելով քուէարկութիւնը։ Ժխորը շարունակեց։ Երեսփոխան մը՝ Պ. Պրէնմէլ կռիւի բռնուեցաւ քարտուղարի մը հետ։ Ատենապետ կոմս Սթոլպէրկ յայտարարեց թէ քուէարկութիւն պիտի կատարուի։ Ընկերվարականները «Ոչ» կը պոռային եւ աջակողմեանները «Այո»։ Քուէարկութեան առարկան էր Պ. Բարտորֆի առաջարկութիւնը։ Այդ միջոցին հրմշտուկ մը պատահելով ատենապետին ձեռքէն զանգակը ինկաւ՝ սղագրի մը գլխուն։ Աղմուկը աւելի շատցաւ, ընդհանուր խնդուքով մը։ Զանգակը կոխկռտուեցաւ։ Ունկնդիրները կը խնդային ու կը ծափահարէին։ Քուէարկութեան արդիւնքը եղաւ 200 ձայն՝ նոյն առաջարկութեան նկատողութեան առնուելուն համար։ 44 ձայն հակառակեցան եւ 9ն ալ ձեռնպահ մնացին։ Ընդդիմադիրները երբ տեսան թէ իրենց խափանարար ընթացքը օգուտ մը չունենար, սկսան մեծաձայն բողոքել։ Պ. Սինկէր յայտարարեց թէ քուէարկութիւնը չեղեալ կը համարուի։ Ատենապետը փորձեց բողոքել, բայց ձախակողմեանները սկսան զայն նախատել։ Վիճաբանութեան փակման մասին պայքարը շարունակուեցաւ։ Ձախակողմեանները կ'ուզէին նոր առաջարկութիւններով եւ զանազան միջոցներով յետաձգել։ Քսանի չափ ատենաբաններ արձանագրուեցան։ Պ. Պէպէլ ամենաբուռն ճառով մը դէմ խօսեցաւ վիճաբանութեան փակումին։ Ատենապետ կոմս Սթոլպէրկ դրգռութեան վայրկեանի մը մէջ ըսաւ թէ ասկէ վերջը վիճաբանութիւնները պիտի չերկարին, ինչպէս կ'ըլլան չորս օրէ ի վեր։ Այդ խօսքը անուղղակի քննադատութիւն մը նկատուեցաւ առաջին ատենապետ Պ. ֆոն Պալլէսթրէմի նկատմամբ։ Ընկերվարականները հեգնութեամբ կը պոռային.— «Նոր վարպետը նայեցէք»։ Նաեւ «Հրաժարական, հրաժարական»։ Վերջապէս մեծամասնութիւնը քուէարկեց վիճաբանութեան փակումը։ Պ. Սինկէր վերջին անգամ ըլլալով բողոքեց եւ ընկերվարականները ժողովատեղիէն մեկնեցան՝ քուէարկութիւնը չկատարուած. նաեւ յայտարարեցին թէ իրենց ընթացքը պիտի շարունակեն։ Մեծամասնութեան պատկանողներն ալ ըսին թէ պիտի ջախջախեն անոնց ընդդիմութիւնը։

—Առաջին ատենապետ Պ. ֆոն Պալլէսթրէմի համար լուր կայ թէ պիտի հրաժարի, վասն զի հիւանդ է ու յոգնած եւ բարոյապէս զգածուած այդ աղմկալից տեսարաններէն։ Կ'ըսուի թէ Պ. ֆոն Պալլէսթրէմ իր բարեկամներուն խորհրդով վերջնապէս պիտի չհրաժարի, այլ ժամանակ մը հանգիստ պիտի ընէ։ Լրագիրները կ'ըսեն թէ Պ. ֆոն Պալլէսթրէմ բուռն կռիւ մը ունեցեր է Պ. Սպանի հետ, որ իրեն պէս կեդրոնի կուսակցութեան կը վերաբերի։ Կռուին պատճառն է Երեսփ. Ժողովին ներքին կանոնագրին տրուած մեկնութիւնը։ Ազատական կուսակցութեան պատկանողներն ալ իրարմէ գոհ չեն։ Մեծամասնութեան (պահպանողական ու կեդրոն) լրագիրները կը պահանջեն վերջ տալ այդ վիճակին։ Ֆրօյց Զայթունկ կ'ըսէ թէ պէտք է ցուկակապ դնել ընկերվարական անսաստներուն։

ՌՈՒՍԻԱ

Գիւղացիներուն վիճակը. — Ներքին գործոց նախարարին տեղեկագիրը. — Յանձնաժողովներ:

Պետերսպուրկ, 2 դեկտ.— Ռուս լրագիրները մեծ շահեկանութեամբ կը խօսին Ներքին գործոց նախարարին կողմէ Նիքօլա կայսեր ուղղուած տեղեկագրի մը վրայ որ ցոյց կուտայ թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք առնելու է գիւղացիներուն ապրուստը ապահովելու համար դէշ հունձքի ատեն։ Այդ տեղեկագրին պարզած խնդիրներուն մէջ կայ մանաւանդ հատ մը՝ որուն գործադրութիւնը մեծ յոյսեր կը ներշնչէ՝ այն է ցորենի կեդրոնական մթերանոցներու հաստատումը։ Կ'առաջադրուի այս ձմեռ ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմել, որուն պիտի մասնակցին մէկ քանի կուսակալներ եւ գիւղային պաշտօններու մէջ փորձառութիւն ձեռք բերած անձեր։ Այդ յանձնաժողովը կարգ մը խնդիրներ պիտի քննէ, այդ մասին ընդհանուր կանոնագիր մը պատրաստելու համար։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը նաեւ մտադիր է յանձնաժողովներու ուսումնասիրութեանը ենթարկել՝ ցորենի կեդրոնական մթերանոցներու հաստատումը այն տեղերը, ուր ամէնէն աւելի դժուարութեան կ'ենթարկուին դէշ հունձքի տարիները ցորեն գտնելու համար։ Այդ դրութիւնն է որ ամէնէն աւելի նախամեծարութիւն պիտի ստանայ եւ մեծ զարգացում պիտի տրուի անոր։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Աֆրիքանտէրներ.—Հարաւային Ափրիկէի կուսակցութիւնը. — Պօերներու ի նպաստ հանգանակութիւն. — Պահուած գումար մը:

Լոնտոն, 2 դեկտ. — Բարկյոյի Խորհրդարանին Աֆրիքանտէր անդամները գումարում մը ունենալով Բարկյոյի մէջ, որոշեցին Աֆրիքանտէրներու համաժողովին քանի մը փոփոխութիւններ առաջարկել իրենց կանոնագրին նկատմամբ, որոնց գլխաւորն է իրենց հիմնուած կազմութեան անունը դնել «Հարաւային Ափրիկէի կուսակցութիւն» սա սկզբունքով.—«Հարաւային Ափրիկէի կուսակցութեան նպատակն է միացնել Հարաւային Ափրիկէի զանազան ազգերը եւ դաշնակցութիւն մը կազմել բրիտանական Հարաւային Ափրիկէի զանազան գաղթավայրերէն, պէտք եղածին պէս նկատողութեան առնելով իրենց մասնաւոր շահերը եւ Անգլիոյ գերակշռութիւնը»։

—Անգլիոյ մէջ պօէր զօրավարներուն կատարած հանգանակութիւնը հասած է 25,280 անգլիական ոսկիի։

—Ութրէխթի մէկ հեռագրին նայելով, բրիտանական կառավարութիւնը հեռագրեր է գերմանական բոլոր նաւահանգիստներուն, քննութիւն կատարել 3,250,000 ֆր.ի արժէքով ձոյլ ոսկիներու մասին, որոնց համար կ'ըսուի թէ վերջին երկու շաբաթներուն հարաւային Ափրիկէէն արտածուած են։ Այդ ոսկիները որոնք Պ. Քրիւկէրի կամ տօքթ. Լէյտսի յատկացուած են եղեր, Թրանսվալի հիւսիսային կողմը պահուեր են. անգլիական իշխանութիւնները կը փափաքին գրաւել այդ ոսկիները, ըսելով որ Թրանսվալի բոլոր ունեցածները Անգլիոյ կը վերաբերին, քանի որ իրենք ստացած են Թրանսվալի կառավարութեան պարտքերուն պատասխանատուութիւնը, ինչպէս նաեւ պատերազմէն առաջ շրջաբերութեան հանուած պարտաթուղթերունը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ամերիկեան Խորհրդարանին մէջ.— Սէնտիքաներու կանոնաւորումը.— Ովկիանոսները միացնող ջրանցքը.— Մոնրոեի վարդապետութիւնը.— Պատգամագրին ձգած տպաւորութիւնը.— Գլխաւոր կէտեր.— Ոչ բաւական ազդեցիկ ծանուցագիրը:

Ուաշինկթըն, 2 դեկտ. — Ռուզվէլթ նախագահը այսօր իր պատգամագիրը ղրկեց Խորհրդարանին։ Յառաջաբանին մէջ նախագահը կը պարծենայ ամերիկեան ժողովուրդին արդէն աշխարհի մէջ կատարած դերին վրայ եւ յոյս կը յայտնէ թէ այդ դերը օրէ օր աւելի պիտի մեծնայ։ Մ. Նահանգներուն բարգաւաճութիւնը մինչեւ ցարդ արտաքոյ կարգի եղած է. բայց եթէ բարեբաստիկ հետեւանքներ ունեցած է, նոյնպէս ցաւալի արդիւնքներու պատճառ տուած է եւ այս առթիւ Պ. Ռուզվէլթ սէնտիքաներու վրայ կը խօսի, որոնց վեղծումները պէտք է զսպել։ «Ընկերակցութիւններ, մանաւանդ կազմած ընկերակցութիւններ պէտք է որ կառավարական օրէնքներու եւ ազգին կողմէ հաստատուած քոնթրոլին հպատակին։ Իմ կարծիքովս մենաշնորհները անարդար բաներ են եւ մրցումը արգիլելու եւ ջլատելու համար եղած են։» Նախագահը յետոյ այս խնդրին համար ազդու եւ իմաստուն օրէնք մը կը խնդրէ։ Բայց սէնտիքային խնդիրը մաքսային սակացոյցի խնդրին հետ ո եւ է յարաբերութիւն չունի։ Մ. Նահանգները իրենց գործածած մաքսապաշտ դրութեան արդիւնքներէն գոհ մնացած են եւ այս պայմաններուն մէջ պէտք է սակացոյցերուն խոհեմ ձեռքով մը դպիլ եւ պարագաներու ստիպումին համեմատ։ Պատգամագիրը յետոյ կը յայտարարէ թէ Մ. Նահանգաց եւ Քոլոմպիոյ մէջ առկախ մնացած են այն բանակցութիւնները՝ որոնք նպատակ ունէին Մ. Նահանգներուն կողմէն Ովկէանոսները միացնող ջրանցքին շինութիւնը կատարելու մասին Քոլոմպիոյ հաւանութիւնը առնել։ Մոնրոեի վարդապետութիւնը, կը յարէ վերջապէս պատգամագիրը, պէտք է Մ. Նահանգներու արտաքին քաղաքականութեան առանցքը նկատել։ Բայց ատոր կարենալ հաստատելու համար պէտք է հզօր նաւատորմ մը։ Ուրեմն նաւատորմին մէջ սպաներու եւ նաւաստիներու յաւելում մը եւս անհրաժեշտ է եւ այս յաւելումը ձեռք բերելու համար Պ. Ռուզվէլթ հետեւեալ փաստը կը գործածէ.— «Ովկէանոսները միացնող ջրանցքը մեր նաւատորմին գործունէութիւնը պիտի աւելցնէ, եթէ սակայն նաւատորմը պէտք եղածին չափ զօրաւոր ըլլայ. բայց եթէ իր ոյժը անբաւական ըլլայ, ջրանցքին շինութիւնը պատճառ պիտի ըլլայ պատանդ մը տալ ամէն տէրութեան՝ որ աւելի զօրաւոր նաւատորմ մը ունի։»

Նիւ-Եորք.—Նախագահին պատգամագիրը որ ուղղուած է Խորհրդարանին, երկրին եւ բոլոր աշխարհի, եթէ ոչ իրաւախոհութեան դոնէ հաշտարար պատգամագիր մը կը նկատուի։ Այս է պատգամագրին պատճառած առաջին տպաւորութիւնը նախագահին բարեկամներուն, ինչպէս նաեւ հակառակորդներուն վրայ։ Նախագահը վերստին կը քարոզէ բան մը որուն արդէն յաճախ իր գրիչը եւ խօսքը նուիրած էր։ Երեք խնդիրներու վրայ կը խօսի գլխաւորաբար, սէնտիքաներու, մաքսային սակացոյցին եւ Քուպայի գործերուն, որոնց վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ Բանամայի ջրանցքին խնդիրը։ Սակացոյցին նկատմամբ նախագահին ըրած առաջարկութիւնները միայն յանձնաժողովի մը կազմութիւնը պահանջելու համար են, եւ այդ պահանջումն ալ շատ ազդու կերպով չըլլար։ Սակացոյցին զեղչուելուն խնդրով չզբաղիր։ Առեւտրական փոխադարձութիւն կ'ուզէ, բայց շատ չի յուսար որ փոխադարձութեան վրայ հիմնուած դաշնագիր մը կնքուի։ Տնտեսական կայուն վիճակ մը կը փափաքի եւ ճարտարարուեստի ու ելմտական տակնուվրայութեան մը կ'ընդդիմանայ. կը կարծէ թէ կարելի պիտի ըլլայ մէկ քանի մաքսերու վրայ զեղչ մը ընել եւ այս միջոցաւ փոխադարձութիւն ստանալ, պայմանաւ որ օտար մրցակցութիւնը աւելի չնպաստաւորուի։ Ովկէանոսները միացնող ջրանցքին վրայ իր ըսածէն կրնայ հետեւցուիլ թէ այս ջրանցքը Բանամայինը պիտի ըլլայ։ Զարմանալի է որ նախագահը ջրանցքին վրայ խօսած ատեն Վէնէզուէլլի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ հետ ունեցած դժուարութիւններուն ալ կ'ակնարկէ, թէեւ այս վերջին երկրին անունը չի յիշատակեր։ Յստակ կերպով կ'ըսէ հարաւ-ամերիկեան հանրապետութեանց թէ պէտք է որ բարեկարգութիւնը պահպանեն եւ իրենց տուած խոստումները կատարեն։ Արտաքին գործերուն նաւային գործոց հետ ունեցած յարաբերութիւնները կը յայտնէ եւ կը փափաքի որ նաւատորմը աւելի մարտանաւ եւ նաւազ ունենայ։ Ընդհանուր կերպով կը նկատուի որ այս պատգամագիրը կարեւոր, արդարացի եւ բանաւոր պետական պաշտօնագիր մըն է. Սակայն նախագահին բարեկամներէն ոմանք կ'ըսեն թէ հեղինակութեան շեշտը կը պակսի անոր մէջ։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Քոլոմպիոյ հետ նոր բանակցութիւններ. — Պ. Քօնչայի յաջորդը:

Լոնտոն, 2 դեկտ. — Նիւ-Եորքի Կլոպ լրագրին կը հեռագրեն թէ Ուաշինկթընի քոլոմպիական դեսպան Պ. Քօնչայի ետ կանչուիլը Պ. Հէյի ծանուցուած է, Մ. Նահանգաց Պօկօթայի դեսպան Պ. Հարթի կողմէն. յետոյ Պ. Հէրրան Քոլոմպիոյ դեսպանատան քարտուղարը, այցելութիւն մը տուաւ Պ. Հէյի, անոր ներկայացնելով Պոկոթայէն ստացած հրահանգները որոնց համաձայն պիտի վարէ փոխանորդաբար դեսպանի պաշտօնը, Պ. Քօնչայի ետ կանչուիլը շատ անհաճոյ թուած չէ Պ. Հէյի, որ տեսած էր թէ քոլոմպիական դեսպանը ի դերեւ հանած էր իր ջանքերը համաձայնութեան մը յանգելու Բանամայի ջրանցքին մասին։ Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ կը կարծուի թէ Պ. Հէրրան կուսակից է ի մօտոյ կնքուելիք դաշնագրի մը որ ընդունելի ըլլայ Մ. Նահանգաց կողմէն։

Ուաշինկթըն.— Ինչպէս յայտնի է Բանամայի ջրանցքին համար Քոլոմպիոյ հետ եղած ամէնէն դժուարին խնդիրը կարգադրուեցաւ իրաւախոհութեամբ մը՝ առաջադրուած դաշնագրութեան միանձնական քոնթրոլին նկատմամբ։ Մ. Նահանգները, այդ կարգադրութեամբ, անսահման ժամանակի մը համար պիտի տիրանան ջրանցքին շինութեան անհրաժեշտ երկրին։ Հիմա միայն Քոլոմպիոյ ըլլալիք տարեվճարին համար միայն դժուարութիւն կայ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԹԷՆՔ, 6 դեկտ.—Ահաւասիկ Յունաստանի նոր նախարարութեան ցանկը.—Պ. Տէլեանի՝ նախարարապետ, Պ. Միրալուէֆթանիս՝ ելմտական, գնդապետ Պիմպրիթիս՝ պատերազմական, Պ. Մավրոմիխալիս՝ ներքին, Պ. Սքուզէս՝ արտաքին գործոց, Պ. Ռոման՝ կրթական, Պ. Ձիկոմալաս՝ ծովային եւ Պ. Բարոյանաս՝ դատական։

—Նոր նախարարութիւնը մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր Երեսփ. Ժողովին մէջ կատարուեցաւ Իմպէրներու գործին հարցապնդման վիճաբանութիւնը։ Նիստը շատ աղմկալից եղաւ։ Ազգայնական երեսփոխան Պ. Սիվլընթոն յայտարարեց թէ դահլիճը պէտք եղածին պէս չէ գործած։ Խուզարկութիւնները պէտք եղածին պէս չեն կատարուած եւ դատական պաշտօնեաները, մեղսակցութիւններով ջլատուած, որ եւ է արդիւնք չեն կրցած ձեռք բերել։ Դատական նախարար Պ. Վալլէ ըսաւ թէ ներկայ դահլիճը չի կրնար պատասխանատու ճանչցուիլ՝ Իմպէրներու չձերբակալուելուն համար, վասն զի անոնց փախուստին ատեն պաշտօնի վրայ չէր։ Նախարարը յարեց, սակայն, թէ դահլիճը գիտէ իր պարտականութիւնը եւ թէ ամէն միջոց ձեռք առնուած է, առանց ոչ ոքի խնայելու։ Բուռն միջադէպեր պատահեցան Պ. Վալլէի, Պ. Սիվլընթոնի եւ Մարնի երեսփոխան Պ. Բուլթանի միջեւ։ Ատենապետը նկատողութեան առնելով Պ. Պ. Սիվլընթոնի ու Բուլթանի գործածած լեզուն, քանի անգամներ ի կարգ հրաւիրեց զանոնք եւ յետոյ առաջարկեց պարսաւանքի ենթարկել եւ վտարել այդ երեսփոխանները։ Պ. Պ. Սիվլընթոն ու Բուլթան ժողովէն դուրս հանուեցան զինուորներու միջոցաւ։ Վերջապէս ժողովը նախարարութեան համար վստահութեան քուէ տուաւ 136ի դէմ 336 ձայնով։ Նիստէն ետքը՝ Պ. Վալլէ ու ու Պ. Սիվլընթոն վկաներ ղրկեցին իրարու՝ մենամարտի համար։

—Ժողովին ատեն ազգայնական կուսակցութիւնը յայտարարեց թէ դատական նախարար Պ. Վալլէ սուտ կը խօսի։ Այս վերջինը զարկաւ Սիվլընթոնի. ընդհանուր ժխոր մը տեղի ունեցաւ։ Նիստը վերջանալուն՝ նախարարապետ Պ. Քոմպ կարդաց Ժողովին նստաշրջանին փակման հրամանագիրը։

—Ծերակոյտը ու Երեսփ. Ժողովը ընդունեցին երկու ամսուան առժամեայ ելմտացոյցը։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Ռումանիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ ելմտական նախարարը ներկայացուց 1903—4ի ելմտացոյցը, ուր հասոյթ նշանակուած է 225,117,000 ֆր. եւ ծախք՝ 218,000,000, որով 661,700ի յաւելում մը կայ։

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Կառավարութիւնը ծրագիր մը պատրաստեց՝ Աղեքսանդր թագաւորին կողմէ նախարարապետ Ձինցար Մարքովիչ զօրավարին ուղղուած ինքնագիր նամակը հիմ բռնելով։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ այդ ծրագիրը վաղը պիտի հրատարակուի։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ նախարարութիւնը սապէս կազմուեցաւ.—Պ. Սիլվէլա, նախարարապետ, Պ. Աբարզուզա՝ արտաքին գործոց, Պ. Մաուրա՝ ներքին, զօրավար Լինարէս՝ պատերազմական, Պ. Վիլլավէրտէ՝ ելմտական, Պ. Տաթօ՝ դատական, ծովակալ Սանքէզ Թոքա՝ ծովային, Վառիլլօ մարքիզը՝ հանրօգուտ շինութեանց եւ Պ. Ալլէնտէ՝ կրթական։

ԲԱՐԻԶ.—Կ'ըսուի թէ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ միջեւ եղած բոլոր առկախ խնդիրները քիչ ատենէն պիտի կարգադրուին՝ ցրտութեան բոլոր պատճառները անհետացնելու համար։ Լորտ Լանստաուն եւ Պ. Տէլքասէ այս միջոցիս փութով կ'աշխատին այդ նպատակին համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտերու Ժողովը քուէարկեց կրթական ծրագիրը։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ֆրանց Յոսէֆ կայսրը որ տակաւին կատարելապէս ապաքինած չէ, ունկնդրութիւնները չվերսկսաւ. նաեւ յետաձգեց Հոֆպուրկ վերադառնալու օրը։

ԲԱՐԻԶ.—Ընկերվարական կուսակցութեան պատկանող երեսփոխանները որոշեցին պահանջել որ Զոլայի մարմինը Բանթէոնի մէջ ամփոփուի՝ Ռընանի, Միշլէի եւ Պալզաքի մօտ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Ռումէլիի Նահանգաց քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի պիտի ընկերանայ նաեւ կայս. թիկնապահ եւ զինուորական բարձրագոյն քննիչ յանձնաժողովին անդամ Նասըր փաշա։

—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ մաքսատանց ու թղթատարատան գիրքերու եւ տետրակներու առաջին դրաքննիչ Լէօպէլ էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ներքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին տեսուչի օգնականներէն Հագգը էֆ.ի, Էնկիւրիի նահանգին մէքթուպճի Րիֆաթ էֆ.ի եւ թաղապետութեան Ը. շրջանակին տնօրէն Մէհմէտ փաշայի։

—Իմթիազի ոսկի եւ արծաթ չքադրամ՝ Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյի։ Իֆթիխարի չքադրամ՝ Բ. զօրաբանակին ԺԲ. զօրագունդին Ա. վաշտին անասնաբոյժ դեր-հազարապետ Պօղոս էֆ.ի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Հռոմի Թրիպունա լրագիրը, կ'ըսէ Սապահ, խօսելով այն միջոցներուն վրայ զորս օսմ. կայս. կառավարութիւնը ձեռք առաւ՝ Ռումէլիի Նահանգներուն մէջ անդորրութիւնը եւ հանրային բարեկեցութիւնը աւելի եւս պահպանելու նպատակով, կը թուէ նաեւ ձեռք առնուած այդ միջոցներուն ունենալիք օգտակար արդիւնքները։ Թրիպունա, այդ առթիւ խօսելով օսմ. կայս. կառավարութեան զօրութեանը վրայ, կ'ըսէ թէ օսմ. տէրութիւնը, իր զինուորական զօրութեամբը, կարեւոր դիրք մը գրաւած է Եւրոպայի մեծ տէրութեանց միջեւ եւ թէ մեծ ազդեցութիւն մը պիտի գործէ Եւրոպայի քաղաքական հաւասարակշռութեանը վրայ։

—Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ, կ'ըսեն թուրք լրագիրները խօսելով, Ռումէլիի Նահանգաց համար գործադրուելիք հրահանգին վրայ, կը յարէ թէ ատոր արդիւնքը սա պիտի ըլլայ որ Նոյն Նահանգներուն մէջ հանրօգուտ շինութիւնները, երկրագործութիւնը, արհեստները եւ հանրային կրթութիւնը ու բարեկեցութիւնը աւելի եւս պիտի զարգանան։ Վիէննական թերթը կ'ըսէ նաեւ թէ բնականաբար ալ եւս հետք պիտի չմնայ սահմանագլխին վրայ ասպատակող պուլկար աւազակներէն։ Նոյն Ֆրայէ Բրէսէ գոհունակութեամբ կը յիշէ Վեհ. Սուլթանին հպատակասէր զգացումները, ըսելով որ Ն. Վեհափառութեան ամենամեծ փափաքն է իր բոլոր հպատակներուն զարգացումը ու բարեկեցութիւնը։ Վիէննական թերթը կը յայտնէ թէ Ռումէլիի Նահանգներուն նկատմամբ կայս. կառավարութեան կողմէ պատրաստուած հրահանգը մեծ գոհունակութիւն եւ ուրախութիւն պատճառած է Եւրոպայի քաղաքական բոլոր շրջանակներուն մէջ։

—Ռումէլիի Նահանգաց քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա, որուն հետ կը գտնուին կայս. թիկնապահ Նասըր փաշա, ելմտական նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին տեսուչ Նուրէտտին պէյ, Պետական Խորհուրդին նախնական դատարանին քարտուղարներէն Իհսան պէյ, կայս. թիկնապահ Նազըմ պէյ եւ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի քարտուղարները՝ Ֆաիք ու Սուպհի պէյերը, երէկ իրիկուն, Սելանիկ ուղեւորեցաւ երկաթուղիով։

—Ռումէլիի Նահանգաց քննիչին զեկոյցները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովին համար Պետական Խորհուրդին առաջին քարտուղարին սենեակը յատկացուեցաւ։ Այս վերջինն ալ օրէնսդիր ճիւղին մէկ սենեակը փոխադրուեցաւ։ Կահաւորումը քանի մը օրէն պիտի աւարտի եւ Ֆէրիտ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը նոյն տեղը պիտի հաստատուի։

ՅՈՒՆԱՅ Ս. Պատրիարքը, Պրուսայի ու Սպասալըքի մետրապոլիտներուն եւ մեծ Լոգոթեթին ու գործակատարին հետ, ուրբաթ իրիկուն, կայս. պալատ երթալով իֆթարի սեղանին մասնակցելու պատիւը ունեցաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը բազմեցաւ առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի փաշայի դէմը։ Սեղանէն ետքը Տ. Եօաքիմ Գ., Ն. Վսեմութեան միջոցաւ, իր հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց յոտս կայս. Գահոյից։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր կայս. բարձր գոհունակութեան հաւաստիքը շնորհել Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նախագահ Սայիտ փաշա որ հիւանդ էր, կատարելապէս առողջացած ըլլալով, երէկ, կայս. պալատ գնաց եւ իր հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատուցանելով, արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Սայիտ փաշա յետոյ Բ. Դուռը երթալով, ներկայ գտնուեցաւ նախարարաց Խորհուրդին։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Հասան փաշա, որուն առողջացած ըլլալը ծանուցինք, երէկ ներկայ գտնուեցաւ նախարարաց Խորհուրդին։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարար Ապտիւրրահման փաշա հիւանդ ըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց Խորհուրդին։

ՎԱՆԱՅ նախորդ տէֆթէրտար Իսմայիլ Րաիֆ էֆ., կ'ըսէ Իգտամ, որ կարգ մը քննութեանց համար Պիթլիս կը գտնուէր, իր պաշտօնը աւարտելով Վան վերադարձեր եւ տէֆթէրտարութեան պաշտօնը փոխանորդաբար հաշուակալութեան միւմէյիզին յանձներ է։ Իսմայիլ Րաիֆ էֆ. ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի իր նոր պաշտօնատեղին՝ Մուսուլ։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ Վէլի Պապա եւ Նամրէվան անուն տեղերը հեռագրական կայաններ պիտի հաստատուին։

ԱՏԱՆԱՅԻ Նահանգին Պայէզ գաւառակին մէջ ափրոտիզեան ախտ երեւան ելած ըլլալով, հազար հինգ հարիւրական ղրուշ ամսաթոշակով երկու շրջուն բժիշկներ պիտի կարգուին, միւս գաւառակներն ալ չճարակելու համար. նաեւ հազար ղրշ. պիտի յատկացուի՝ դեղի ծախքերու։

ԿԱՊԵՐՏՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԵՐԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Գայսէրիի եւ օսմ. երկիրներու ուրիշ մասերուն մէջ ամէն տեսակ կապերտներու եւ գորգերու կարմիր գոյները անաղարտ պահելու համար գործածուած «Նիթրիթ տը սուտ»ը Թնդանօթարանի մէջ պատրաստուի, ինչպէս կ'ըլլայ «Քլորաթ տը փօթաս»ի համար։ Թնդանօթարանը որոշ քանակութեամբ շիշերու մէջ պիտի դնէ այդ դեղը եւ նահանգներու Թնդանօթարանի պաշտօնեաները զանոնք պիտի վաճառեն՝ տեղական կառավարութեանց կողմէ ցոյց տրուելիք արհեստաւորներուն։

ՀԱՑԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ. — Զինուորական փուռերու մէջ խմորները մեքենայի միջոցաւ թրելու խնդրին համար Գերմանիայէն Կ. Պոլիս եկած ճարտարագէտները, անցեալ օր, այցելութիւն տուին Սպարապետի Դրան ընդհանուր պիտոյքներու տնօրէն Ահմէտ Աֆիֆ փաշայի։ Միւս կողմէ Պ. Պ. Սիմոնէյ Նուրիլ եւ Ընկերութիւն վաճառատունը ծանոյց Սպարապետութեան թէ մեքենայ մը բերել տուած է՝ ցոյց տալու Անգլիոյ մէջ զինուորական հացերու պատրաստութեան առթիւ անոր ընծայած օգուտները։ Նաեւ խնդրեց որ այդ մեքենան փորձուի Կ. Պոլսոյ զինուորական մէկ փուռին մէջ։ Փորձը մօտերս պիտի կատարուի Թոփխանէի զինուորական փուռին մէջ։

—Բ. Դուռը ներքին գործոց նախարարութեան հաղորդեց Պ. Բաշնոքրաֆ Սթրամֆիկորուլոյի մէկ առաջարկութիւնը՝ յանձնաժողով մը կազմել՝ ամբողջ օսմ. երկիրներու մէջ նոյն տեսակ մեքենաներու գործածութեանը հսկելու։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ դեսպան Պ. Պաքիչ, շաբաթ օրը, արձակուրդով Եւրոպա ուղեւորեցաւ։ Դեսպանը Թիրոլ կ'երթայ, ուր կը գտնուի իր կինը ու զաւակը, այս վերջինը քիչ մը հիւանդ է։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ հաշւոյն Դանուբի մէջ շինուող երկու շոգենաւերը քանի մը օրէն ծով պիտի իջուցուին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Եգիպտոսի մէջ քոլէրան երեւան ելլելէն՝ այսինքն յուլիս 15էն մինչեւ դեկտ. 1 (Ն. Տ.) քոլէրայէ 39,799 դէպքեր ու 33,630 մահեր պատահեր են։

—Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ Քանիթրէի գաւառակին մէկ հեռագրին նայելով, Օսանի մէջ ալ քոլէրա երեւան ելեր է։

—Եաֆայի մէջ հինգշաբթի օրը քոլէրայէ 3 դէպքեր ու 4 մահեր պատահեր են։ Նապլուսէն կը հեռագրեն թէ Թիլքերմի մէջ, Պէնի Սաապի գաւառակին կեդրոնը՝ Եաֆայէն 6 ժամ հեռուն, չորեքշաբթի օրուընէ ի վեր քոլէրա երեւան ելած է։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ուրբաթ օրը քոլէրայէ 5 դէպքեր ու 4 մահ պատահեր են եւ շաբաթ օրը՝ 3 դէպք ու 4 մահ։ Տիմիաթի մէջ, շաբաթ օրը, 2 դէպք ու 2 մահ։

—Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց տասը օրուան քարանթինայի ենթարկել Եոտի եւ Պարթօլէի միջեւ գտնուած Տանաքիլի ծովեզերքները, այդ երկու նաւահանգիստներն ալ միասին։

ՆՈՐ ՏՐԱՓԻՐ.—Ինչպէս ծանուցուեցաւ, դատական նախկին պաշտօնեայ Արիֆ պէյ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան դիմելով, մենաշնորհ խնդրեց Իզնիքի (Նիկիա) լիճը մաքրելու համար։ Արիֆ պէյ կ'առաջարկէ այդ լիճէն մինչեւ Կէմլիքի ծովածոցը ջրանցք մը շինել, ճահիճները մաքրել եւ մշակելի շատ մը հողեր երեւան բերել։ Տրափիրին գործադրութիւնը, մենաշնորհ տրուելու թուականէն սկսեալ, մինչեւ հինգ տարի ամբողջութեամբ պիտի կատարուի։ Արտօնատէրը օսմ. անանուն Ընկերութիւն մը պիտի կազմէ, որուն վարչական Խորհուրդը օսմ. հպատակներէ պիտի բաղկանայ։ Արիֆ պէյ հարիւր յիսուն ոսկի պիտի յանձնէ Օսմ. Պանքային իբրեւ երաշխաւորութեան գումար։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ կառավարիչ Մուզաֆֆեր փաշա որոշեր է որ տեղւոյն պաշտօնեաները երբ պաշտօնի կոչուին, երդում ընեն։ Հանքերու կանոնագիրն ալ կատարելապէս պիտի գործադրուի Լիբանանի մէջ։

—Լիբանանի մէջ պաշտօնեաներու անուանումը եւ կամ պաշտօնանկութիւնը պաշտօնապէս չծանուցուած, լրագիրներու կողմէ պիտի չհրատարակուին։

ՆԷՃԷՏԻ կառավարիչ Սէյիտ Թալիպ փաշա, կ'ըսէ Թ. Հագիգաթ, հոն հասնելէն ի վեր նուաճուեր են կարգ մը չարագործներ ու աւազակներ, որոնք բարձրագոյն հաճութեան հակառակող արարքներու մէջ կը գտնուէին։ Գաւառին հանրային անդորրութիւնը աւելի ապահովուեր է։ Քանի մը ցեղեր ալ հաւատարմութեան յայտներ են։ Ամէն կողմէ ջերմ բարեմաղթութիւններ կ'ըլլան Վ.Հ. Սուլթանին համար։

ԻԶՄԻՐԻ ամերիկեան փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Էրնէսթ Մանիֆիգօ։

ԱՆԱՏՈԼԸԻ երկաթուղիին 47րդ շաբաթուան իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հասոյթն է՝ Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 14,470 ֆր. անցեալ տարիէն 7,316 պակաս եւ միւս շաբթներէն 1,746 աւելի։ Էսկիշէհր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 8,431 ֆր. անցեալ տարիէն 2,088 պակաս եւ միւս շաբթներէն 1,877 աւելի։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ մարզարան-մարտանաւ մը՝ Նաուլինոս առջի իրիկունը Իզմիրի նաւահանգիստը ժամանեց։ Ունի երեք թնդանօթ եւ 120 նաւազ։ Հրամանատարը երէկ այցելութիւն տուեր է Այտընի կուսակալին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Ուրբաթ օրը ժամ 3½ին Իզմիրի մէջ երկու անգամ երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեր են։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կ'ըսէ Իգտամ, Տիարպէքիրի ու Խարբերդի նահանգաց դատական քննիչին մէկ տեղեկագրէն իմանալով որ Սեւերեկ գաւառակին նախնական դատարանին անդամներէն Պետրոս, Մէթումէզ ու Մկրտիչ էֆ.ները եւ նոյն դատարանին երբեմն հարցաքննիչ դատաւորի օգնական Հէլվաճեան Պետրոս ու Մէհմէտ Մինիր էֆ.ները պարզ յանցանքներու վերաբերեալ 580 թուղթերու դիզուելուն եւ ատոնց 164ին ժամանցումի ենթարկուելուն պատճառ եղած են, նոյն քննիչներուն արտօնութիւն տուաւ՝ օրինական գործողութիւնները կատարել այդ անձերուն նկատմամբ։

ՊԱԼԷՕԶԵԱՆ ԷՖ.Ի ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Հանգուցեալ Պալէօզեան Մատթէոս էֆ.ին սպաննող Պետրոս Սըղըրճի քննութիւնները աւարտած ըլլալով, թուղթերը յանձնուեր են Իզմիրի վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին՝ դատաստան տեղի ունենալու համար։

ՁՄԵՌԸ.— Էրզրումի մէջ ու շրջակաները քանի մը օրէ ի վեր ձիւն կը տեղայ։ Հանրային առողջապահական կացութիւնը գոհացուցիչ է։

ԲԱՆԹԱԼԷՕՆ շոգենաւային Ընկերութեան տնօրէն Պ. Բալլի Աթինայէն, անցեալ օր, Իզմիրի մէջ մեռաւ։ Տեղւոյն հելլենական հիւպատոսարանին մէջ կտակը բացուելով, տեսնուեցաւ թէ հազար ոսկիի մօտ գումար մը կտակած է զանազան բարենպատակ հաստատութեանց, շոգենաւային Ընկերութեան պաշտօնեաներէն Պ. Բէթրօ Թարլաճիի 220 եւ իր բարեկամներէն մէկին ալ՝ 400 ոսկի։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Նոյեմ. 12էն 22 կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 275, որոնց 168 իսլամ (76 այր, 92 կին), 93ը՝ քրիստոնեայ (48 այր, 45 կին) եւ 14ը՝ հրեայ (6 այր, 8 կին)։

ՊԱՐՏՔԻ հաւաք անշարժ կալուածներու վաճառման վերաբերեալ կանոնագիրը «սըրֆ միւլք»երու համար ալ պիտի գործադրուի։

ՔԵԱՂԸՏԽԱՆԷԻ ՋՈՒՐԸ.— Առողջապահական քննիչները տեղեկագրած են թէ Քեաղըտխանէի հովիտէն բերուած անոյշ ջուրերը Բերայի, Գալաթիոյ ու Պէշիքթաշի կողմերը գործածուելէն ի վեր, Թիֆոյի դէպք բնաւ չէ պատահած այդ տեղերը։

ԽՕՏԷՄԻՇԻ մօտ, կ'ըսէ Մալումաթ, գործարաններ ունեցող Հայոն Տավիտեան էֆ. սպաննուած գտնուեր է։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։

ԲԵՐԱՅԻ Սըլանտոսի կից ծխավաճառ Գառնիկ աղայի խանութը, անցեալ գիշեր գող մտնելով, քանի մը ժամացոյցներ, սիկառէթներ եւ հարիւր յիսուն ղրուշ գողցեր են։

ԷՏԻՐՆԷԻ մէջ 22 տարեկան պուլկար մը՝ Տիմիթրի, գինով վիճակի մէջ իր 18 տարեկան քրոջը պատիւը բռնաբարեր է։

Պ. ԲԱԼԹԻԻ կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս նոր մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրահի, ննջասենեակի, ճաշասրահի համար, ելն.։ Գիները զեղչուած են։ 5—30

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Նպաստից Յանձնաժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ.—

* * Ուսուցիչ Մալաթեան էֆ. ասկէ առաջ իր հրատարակած «Մաղկոց» անուն դասագիրքը յարմար դատած էր մանկապարտէզի տղոց իբր ընթերցանութեան գիրք գործածել, Մայրենի Լեզուի առաջին գրքէն յետոյ։ Այդ դասագիրքը յանձնուած էր Թովմաս էֆ. Թերզեանի, քննութեան համար, որ մասնաւոր նամակով մը կը յայտնէ թէ այդ հրատարակութիւնը պէտք ունի ինչ ինչ փոփոխութեանց, եւ փոխանակ եւրոպական դասագրքերու հետեւողութեան աւելի ինքնուրոյն ձեւով մը հրատարակել զայն։ Յանձնաժողովը որոշեց Թերզեան էֆ.ի տեղեկագրին վրայ հեղինակին հետ բանակցելէ յետոյ ի գործ դնել պէտք եղածը։

* * Վանայ Գաւառական վարչութիւնը Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեան համաձայն, Վանայ Սալնապատի աղջկանց որբանոցին Հոգաբարձութեան ընտրելիներու երկպատիկ ցանկ մը ղրկած էր։ Յանձնաժողովը Ս. Պատրիարքին յանձնեց, յարմարագոյն անձերը կոչելու ի պաշտօն Հոգաբարձութեան։

* * Կիւրինի որբանոցի Հոգաբարձութիւնը խնդրած էր տեղւոյն որբանոցը արհեստանոցի վերածելու. Յանձնաժողովը նկատելով որ Սըվազ կեդրոն որոշուած է արհեստանոցի համար, ընդունելի չգտաւ այդ խնդիրը։

* * Ուսուցիչ Գրիգոր Մարգարեան էֆ. առաջարկած էր իր հրատարակած աշխարհագրութեան դասագիրքը գործածել գաւառական նպաստընկալ վարժարաններու մէջ եւ գործածել տալ, Յանձնաժողովը դասագրքին պարունակութեան վրայ պէտք եղած տեղեկութիւններն առնելէ ետքը, ընդունեց անոր գործածութիւնը երբ գոհացուցիչ գին մը յատկացուի։

* * Զիկածակի Առաջն. Տեղապահ Կորիւն վարդապետ, յատուկ նամակով մը յայտնած էր որ տեղւոյն եկեղեցիները նորոգուած են. իսկ նոյն թեմին մէջ գտնուած Փաշնեճիկի եկեղեցիի նորոգութիւնը չէ կրցած կատարել եւ ժողովուրդը հոգեւոր մխիթարութենէ զուրկ չմնալու համար նպաստ կը խնդրէր։ Յանձնաժողովը որոշեց այդ նպատակին համար 10 ոսկի սահմանել։

* * Յանձնաժողովը ի վերջոյ տեղեկանալով որ գաւառային կարօտեալ եկեղեցիներու համար մայրաքաղաքիս բարեկեցիկ թաղերու եկեղեցիներու մէջ ո՛չ պնակ, կը շրջագայուի եւ ոչ ալ նպաստ ղրկուած է, որոշեց յատուկ շրջաբերական մը ղրկել այդ եկեղեցիները, որպէս զի պնակ շրջագայուի եւ նպաստի առաքումը կատարուի։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ 36ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Այս տարի չքեղ կերպով տօնուեցաւ Գալֆաեան Որբանոցի հաստատութեան 36րդ տարեդարձը։ Միայն թէ Երանուհի մայրապետին հիւանդութիւնը ծանրացած ըլլալով, տխուր հանգամանք մը տուած էր երէկուան հանդէսին։ Ս. Պատրիարքը շաբաթ իրիկուն Խասգիւղ երթալով վարժարան իջաւ եւ արժանավայել կերպով ընդունուեցաւ։ Նախակրթարանի աշակերտ մը եւ աշակերտուհի մը բանախօսութիւններ արտասանեցին. Նաեւ դպրոցական երգեր երգուեցան. իսկ մանկապարտէզի բաժնէն չորս փոքրիկներ ոտանաւոր-ուղերձներ կարդացին։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ եկեղեցի իջնելով, նախագահեց երեկոյեան եկեղեցական ժամերգութեանց, եւ անձամբ կատարեց Եկեսցէի արարողութիւնը։ Գիշերը հրաւիրուեցաւ Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Շահպազ Եղիա էֆ.ի բնակարանը։ Երէկ առտու, հակառակ օդին խստութեան, խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին մէջ, ուր պատարագեց Ս. Պատրիարքը։ Պատարագի միջոցին, որբուհիները մերթ ընդ մերթ կ'երգէին տխրազդեցիկ ձայնով։ Որբուհիներուն նորին կեցած էին որբանոցին Տիկնանց Խնամակալութեան անդամներէն Տիկնայք Իսկուհի Կ. Փափազեան, Սրբուհի Փարալէօզեան եւ Էլիզա Տէր Յարութիւնեան։ Դասին մէջ կեցած էին խնամակալ Թէլեան Բարթող եւ Կարապետ Խաչատուրեան էֆ.ները, եւ Մելիտոսեան էֆ.։ Դրքի ընթերցումէն ետքը, Ս. Պատրիարքը բնաբան առնելով «Խնդրեցէք նախ զարքայութիւնն Աստուծոյ եւ զարդարութիւն նորա եւ այն ամենայն յաւելցի ձեզ» խօսքը, բացատրեց թէ պէտք է մեր աշխատութեան եղանակը եւ մեր վաստակներուն գործածումը ըլլայ այնպէս, որ համաձայնի Աւետարանի այս խօսքին։ Մեր աշխատութեան պտուղէն պէտք է բաժին հանենք նաեւ պէտք ունեցողներուն, եւ այն ատեն մենք նախ Աստուծոյ արքայութիւնը եւ արդարութիւնը ուզած կ'ըլլանք։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ Սրբուհի մայրապետին հոգւոյն համար մատուցուած սոյն պատարագին առթիւ, եւ հանգուցեալին ժրաջան աշխատութեան գրուատականն ընելով, ներկայացուց զայն իբր տիպար բարեգործ մը։ Որբանոցի վերջին կազմակերպութեան վրայ խօսելով, օրհնութեամբ յիշեց հանգուցեալ տիկին Աղաւնի Գազազեանը՝ որ շատ նպաստած էր այս Հաստատութեան։ Ս. Պատրիարքը Հաստատութեան բոլոր բարերարներուն, երախտաւորներուն եւ վաստակաւորներուն համար մաղթանքներ ըրաւ. գոհութեամբ յիշեց որ այս գթութեան յարկին օգնելու համար Պատրիարքարանի կողմէ եղած դիմումներուն բարեսէրներ պատասխանեցին սիրայօժար, եւ վերջացուց ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար, որ առաջին բարերարն հանդիսացած է այս Հաստատութեան, օրական միսն ու հացը շնորհելով։ Պատարագէն յետոյ Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ բոլոր նուիրատուներու եւ ի մասնաւորի Տիկին Աղաւնի Գազազեանի հոգւոյն համար։ Ապա Ս. Պատրիարքը, խնամակալները եւլն. որբանոց գացին, որուն փոքրիկ մատուռը բաւական նորոգուած էր, Հանգուցեալ Սրբուհի մայրապետին բաղձանքին համաձայն, հողակոյտին վրայ համեստ մարմարեայ քար մը դրուած էր։ Որբուհիները շրջապատեցին գերեզմանը եւ Հոգեհանգստեան շարականները երգեցին, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, որ Խաչահանգիստ ալ կատարեց։ Յետոյ Ն. Սրբազնութիւնը առաջնորդուեցաւ Որբանոցի հիւրանոցը, ուր որբուհիներէն Օր. Վարդուհի Յարութիւնեան ուղերձ մը կարդաց, ուղղուած Ն. Սրբազնութեան, որ քաջալերեց եւ յորդոր կարդաց որբուհիներուն, որոնք Վեհ. Կայսեր ձօնուած երգեր երգեցին։ Խնամակալներէն Խաչատուրեան էֆ.ի մէկ ամփոփ բանախօսութենէն ետքը, Թէլեան էֆ. ընդարձակ բանախօսութիւն մը ըրաւ, որուն աւասիկ գլխաւոր մասերը.—

«Երբ Ձեր Սրբազնութեան հրամանին հնազանդելով յանձն առինք առժամապէս որբանոցիս հսկողութիւնը, եւ քննութենէ մը ետքը տեղեկացանք վիճակին, տեսանք թէ որբանոցին մատակարարութիւնը նիւթական նեղութեան ենթարկուած եւ պարտքի ներքեւ ինկած էր, որու գումարը կը հաշուէր 600 ոսկիէն աւելի. Ներքին վարչութիւնը կազմալուծուած էր գլխովին, եւ խեղճ Երանուհի մայրապետ ինքզինքը դրած էր գործին բոլոր բեռան ու պատասխանատուութեան ներքեւ։ Հարկ էր ուրեմն բարոյապէս ու նիւթապէս կազմակերպել այս Հաստատութիւնը՝ ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս կը պահանջէ բարերար Հիմնադրին, բարեյիշատակ Սրբուհի մայրապետին կտակը, եւ որբանոցը դնել իր սրբազան նպատակին համապատասխան ուղղութեան մէջ։ Այսպիսի գործ մը ի գլուխ հանելու համար մեր ո՛չ ժամանակը կը ներէր եւ ոչ չափուած կարողութիւնը. սակայն գիտէինք որ մեզի զօրավիգ եւ ո՛գեւորող պիտի ըլլան Ձեր Սրբազնութեան իմաստուն խորհուրդները, եւ այն ջերմագին հոգածութիւնը, զոր կը տածէք մեր բարեսիրական հաստատութեանց համար։ Վստահ էինք միանգամայն որ չպիտի ուրանային բարեսէր ժողովրդեան նիւթական ձեռնտուութիւնները, զորս սովոր է անձանձիր առատաձեռնել ամէն բարեգործական հաստատութեանց համար, երբ տեսնէ որ իր նպաստը խղճի մտօք յատկացուած է իր նպատակին եւ հաշիւները մէջտեղ դրուած։ Այս կարեւոր օժանդակութիւնք չպակսեցան, սակայն չենք համարձակիր ըսել թէ կրցանք փափաքուած կազմակերպութիւնը ի կատար ածել. վասն զի միջոցը սուղ էր, պէտք եղած տարրերը անգոյ եւ դժուարութիւնները այլազան, սակայն չենք վարանիր յայտարարել թէ դրուեցան օրինական կազմակերպութեան հիմերը, եւ հանգուցեալ Սրբուհի մայրապետին կտակը գործադրուելու վիճակին մէջ կը գտնուի այլեւս։ Ձեր Սրբազնութեան բարեհաճ ընտրութեամբ, Հիւանդանոցի մայրապետներէն Քոյր Բրիտունէ կը վարէ արժանապէս որբանոցի մատակարարութիւնը եւ տեսչութիւնը, ըստ կտակի, իբրեւ տեղակալ Երանուհի մայրապետին՝ որ ցաւալի հիւանդութեամբ մը անկողին ինկած է եւ կարօտ՝ հանգստի ու դարմանի։ Բրիտունէ մայրապետին կ'օժանդակէ նորընծայ Քոյր մը՝ Աղաւնի, որ սիրայօժար ինքզինքը նուիրած է որբերու խնամածութեան, յանձն առնելով համակերպիլ որբանոցին կանոններուն։ Իրեն պիտի հետեւի նաեւ իր հարազատ մէկ Քոյրն ալ՝ Մարիամ, նոյն պայմաններով։ Եւ այս նորընծայ Քոյրերը պիտի ներկայանան այժմ Ձեր Սրբազնութեան, ընդունելու համար Ձեր օրհնութիւնը եւ միանգամայն Ձեր հրամանը՝ Քոյրերու կարգը դասուելու համար։ Որբանոցի դպրոցին տնօրէն կարգուած է, այս հաստատութեան անդրանիկ մէկ վաստակաւորը՝ Ռէթէոս էֆ. Թագէոսեան, որ բաժնուած էր անոր՝ վշտացած սրտով, եւ որ սակայն Ձեր Սրբազնութեան հրամանին եւ մեր թախանձանքին վրայ յանձն առաւ վերադառնալ եւ կը զբաղի այժմ վերակազմելու ուսումնական վիճակը։ Բեռայի քահանայից դասէն Գրիգոր քհնյ. Ճէպէճեան, որբանոցին խոստովանահայր կարգուած է, եւ միանգամայն կրօնագիտութեան դասը կ'աւանդէ։ Իսկ պատուակալ բժշկի պաշտօնը մեր առաջարկութեամբ ստանձնած է անձնուիրաբար Տօքթ. Բէժիճեան էֆ., որ ոչ միայն հիւանդ մայրապետը կը դարմանէ ուրիշ բժիշկներու ընկերակցութեամբ, այլ եւ իր պարբերական այցելութիւններով կը հսկէ որբուհեաց առողջական վիճակին վրայ։ Ահա այսպիսի մարմնոյ մը յանձնուած է այժմ որբանոցին ներքին վարչութեան եւ մատակարարութեան հոգը։ Այս մարմինն եւ որբանոցին կուգայ այժմ գլուխ անցնելու Տիկնանց նորընտիր խնամակալութիւնը, որ բաղկացած է ազնիւ, գործունեայ եւ զօրավիգ տիկիններէ, եւ կազմակերպուած՝ նախաձեռնութեամբ Գազազեան Աղաւնի Հանըմի, զոր կորուսինք, աւա՜ղ։

«Այս խնամակալութեան վերապահուած է ի կատար ածել սկսուած կազմակերպութիւնը եւ կամ հսկողութեամբ եւ հոգածութեամբ շրջապատելով այս Հաստատութիւնը, ընծայել զայն ճշմարիտ պատսպարան ու կրթարան խեղճ եւ անտիրական աղջկանց։ Ուր պիտի օրհնուի հիմնադիր Սրբուհի մայրապետին անունն ու յիշատակը։ Իսկ մենք այլեւս վերջացած կը նկատենք մեր հսկողի առժամեայ պաշտօնը, եւ կը մխիթարուինք այս գթութեան յարկը կարող եւ ձեռնհաս անձերու խնամոց աւանդուած տեսնելով։»

Երէկ թէ՛ Ս. Պատրիարքին եւ թէ որբուհիներուն սեղաններ տրուեցան, որոնց ծախքը հոգացին երկու խնամակալները։ Սեղանին վրայ Թուրքերէն բանախօսութիւն մը ըրաւ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան, ի դիմաց որբուհիներուն ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։ Սեղանէն ետքը, Ս. Պատրիարքը եւ իր հետ գտնուողները այցելեցին հիւանդ մայրապետին եւ աչքէ անցուցին բոլոր յարկերը, նորոգութեան պէտքը անգամ մըն ալ շեշտելով։ Ս. Պատրիարքը եւ խնամակալ Տիկինները խոստացան պարբերաբար այցելել որբանոցը։ Երէկ, հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղան որբանոցին.— Եղիա էֆ. Շահպազ՝ 3 օսմ. ոսկի, Երուանդ էֆ. Փափազեան՝ 2 ոսկի եւ բարեսէր անձ մը՝ 12 օխանոց ղանդակ մը, որբանոցին մէջ գործածուելու համար։

Ս. Պատրիարքը, երէկ իրիկուն, Կայս. Պալատ երթալով՝ ներկայ գտնուեցաւ Իֆթարին, եւ այս առթիւ իր հաւատարմական զգացումները յայտնեց, արժանանալով Կայս. մեծարանաց։

—Դուրէժի լսարանին մէջ, վերջերս Պ. Ս. Անդրէասեան բանախօսութիւն մը ըրեր է Հ. Արսէն Այտընեանի գրական գործունէութեան եւ Բնիկական Քերականութեան վրայ։

—Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդին համեմատական մնացած հինգ անդամներուն ընտրութիւնը կատարուեցաւ երէկ։ Հետեւեալները ընտրուեցան. Յովհաննէս Գալֆաեան, Յովհաննէս Անտոնեան, Լեւոն Էքմէքճեան, Կարապետ Բնաբեան եւ Անտոն Ասլանեան։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Երէկ, Հայ-Հռոմէականաց Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ Կարապետ էֆ. Գարագաշի յուղարկաւորութիւնը։ Եկեղեցին լեցուած էր ստուար բազմութեամբ մը։ Դագաղը դրուած էր եկեղեցիին մէջտեղը, քառասնի մօտ գեղեցիկ ծաղկեպսակներու տակ ծածկուած։ Ծաղկեպսակներ ղրկած էին, ի մէջ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ վարժարանին նախկին աշակերտները, ներկայ աշակերտները, ուսուցիչներու խումբը, վարժարանին անօրէնութիւնը, Համազգեաց աղջկանց վարժարանը, Անարատ Յղութեան վարժարանը, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանի դիւանը, եւն.։ Դագաղը շրջապատած էին Ս. Գրիգոր վարժարանի նախկին ու այժմու աշակերտները՝ իրենց ուսուցիչներով, Համազգեաց վարժարանի անօրէնուհի տիկին Զօհրապ՝ իր աշակերտներով եւ Անարատ Յղութեան վարժարանի աշակերտուհիներ։

Ներկաներու մէջ կ'երեւէին ֆրանսական դեսպանատան կողմէ՝ Բ. Թարգման Պ. Լըռու՝ ինչպէս նաեւ իտալական դեսպանատունէն պաշտօնեաներ, Պ. Մանչալ, Ցոյն հասարակութենէն երեւելիներ, Գաբամճեաթի էֆ., Պ. Սքորտօ, եւ օտարազգի ծանօթ անձնաւորութիւններ։ Նոյնպէս բազմաթիւ ծանօթ Հայեր, ամէն դասակարգէ։

Յուղարկաւորութեան կը նախագահէր Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան Սրբազան։ Դասին մէջ իրենց մասնաւոր տեղերը նստած էին չորս հայ-հռոմէական եպիսկոպոսներ՝ Տ. Տ. Ճամճեան, Թէրզեան, Իսրայէլեան եւ Ղազարոսեան եպս.ները։ Կային նաեւ լատին վրդ.ներ, Վիէննայի եւ Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութիւններէն ներկայացուցիչներ, եւլն.։ Դամբանականը խօսեցաւ Թումայեան Վրդ., որ շատ մօտէն կը ճանչնար հանգուցեալը։ Ի վեր հանեց անոր գրական ու դրական մեծ յատկութիւնները, գովեց զայն իբր բարի եւ աստուածապաշտ մարդ, որ հակառակ իր անձուկ միջոցներուն, դրամական օգնութիւններ կ'ընէր կարօտեալներու։ Համառօտ մէկ կենսագրականը ուրուագծեց հանգուցեալին, որ շատ միջակ դասակարգէ մը ծագելով, մտաւորական աստիճաններու շատ վերերը բարձրացած, եւ շատ կարեւոր ու յարգելի դիրք մը ստեղծած էր իրեն։

Արարողութեան աւարտումէն ետքը, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ վարժարանին աշակերտները վերցուցին դագաղը եւ տարին մինչեւ եկեղեցիին բակը։ Ծաղկեպսակները բռնած էին դարձեալ նոյն վարժարանին աշակերտները, ինչպէս նաեւ հանգուցեալին պատուանշանները կրող բարձը։ Բակին մէջ, վարժարանին նախկին աշակերտներէն Պ. Մանուէլ Բաբաեան, իր բոլոր ընկերներուն կողմէ դամբանական մը խօսեցաւ, որմէ ետքը դագաղը մեռելակառքով Շիշլիի գերեզմանատունը տարուեցաւ։ Մեռելակառքին կը հետեւէին 30ի չափ կառքեր։

ՎՐԻՊԱԿ. — Շաբաթ օրուան թուով «Տէրտէրին մտքը» յօդուածին մէջ, — տարեկիցներուն սիրտը պէտք է ըլլայ դրկիցներուն սիրտը,—Թեզերը կը կալէին պէտք է ըլլայ դէզերը կը կամնէին,—Թեզերը կ'երնին պէտք է ըլլայ Թեղերը կ'երնին,— աշնան տաքերուն՝ պէտք է ըլլայ աշնան դռներուն։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

Մինչեւ լրագրոյս մամուլը դրուելու պահուն «Աժանս տը Քոնսթանթինոպլ»ի հեռագիր չստացանք։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԱԹԷՆՔ, 7 դեկտ. — Նախարարապետ Պ. Տէլեանիս, «Աժանս Նասիօնալ»ի մէկ թղթակցին հետ տեսակցելով, յայտարարեց թէ պիտի համակերպի քուէարկութեան արդիւնքին ցոյց տուած շաւղին։ Նախարարապետը երկրին ներքին գործերուն համար յարեց թէ բոլոր անպէտ ծախքերը պիտի ջնջէ եւ երկրագործութիւնը, վաճառականութիւնը ու ճարտարագործութիւնը բարձրացնելու պիտի աշխատի՝ որպէս զի բարեկարգէ երկրին ընդհանուր կացութիւնը։ Արտաքին գործերու համար ալ ըսաւ թէ դահլիճին քաղաքականութիւնը էապէս խաղաղական պիտի ըլլայ եւ պիտի պահպանէ ու աւելի պիտի ամրապնդէ Թուրքիոյ հետ եղած բարւոք համաձայնութիւնը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ լրագիրները ընդհանուր կերպով բարեացակամ են պահպանողական դահլիճին համար։ Ազատական կուսակցութեան լրագիրները չեն յարձակիր եւ կը յայտարարեն թէ սիսթէմաթիք կերպով պիտի չմաքառին դահլիճին դէմ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Նախարարութեան ծրագիրը կը յայտարարէ թէ բոլոր կուսակցութեանց հետ կ'ուզէ պաշտօնավարել՝ երկրին ընդհանուր շահերուն օգտին համար։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆոռմիտապլ զրահաւորը խրեցաւ Պրէսդի առջեւ։ Ոեւէ վնաս չկրեց։

—Ծովակալ Ռուվիէ եւ ծովային պաշտօնատան պատուիրակները համաձայնութեան ծրագիր մը պատրաստեցին՝ նաւայարդարներուն եւ իրենց բանուորներուն միջեւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 23 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	30	19 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	30	24
Ամէնէն վար գին	»	29	19
Ռումէլիի Երկաթուղի գօգ	ֆր.	116	87
Ամէնէն բարձր գին	»	117	50
Ամէնէն վար գին	»	116	87

ԲԱՑՈՒՄ 25 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	30	20 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	117	25
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Յօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Դամ. Ապահ. Ընկ.		3	82
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	50
» ժուիսանս		1	32
» պարտաթուղթ		487	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		492	—
Թրանսվալ		135	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		263	50
Լավրիոն		73	50
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	45
« պարտաթուղթ «		517	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	30
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	75
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	73

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		92	63
Օսմանեան Թանզիմ սէռի Բ.		55	75
» » » Դ. բաց.		28	12
» » » Դ. գոց.		28	—
Օսմանեան Պանքա		13	50
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	—
» Մօնօբօլ		44	—
Պուլկարական 1888		93	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		107	—
Տօմինիալ		104	—
Թրանսվալ		5	18
Այտին երկաթուղի		13	50
Փոխանակագիր		25	39 ½

ԲԱՐԻԶ, 6 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	65
» » 3 ½ %		98	87
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	28	30
» գոց.	»	28	25
» » » Բ.	»	56	90
» » » Գ.	»	21	60
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	587	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	121	25
Օսմ. մաքսատուն	»	464	—
Օսմ. Ռէժի	»	352	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1070	—
Իտալական Ռանթ	»	103	60
Սպանիական արտաքին	»	84	67
Թրանսվալ	»	133	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	145
Դրամադեղչ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 6 Դեկտեմբեր

Ռուպլը	ֆր.	—	-
Ռումէլի երկաթուղի	»	122	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	10
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամ.	»	20	250

ՎԻԷՆՆԱ, 6 Դեկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	30
Օսմ. Ռէժի	»	330	60

ՊՐԻՒՍԷԼ, 6 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		28	15
Ռումէլի երկաթուղի		119	50

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիլտ Չարշըսընտ դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զննումները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Գաւառացիներուն յատուկ

Հոնկրուազ կեանքի ապահովագրական Ընկերութեան Թուրքիոյ ընդհ. գործակալութիւնը տրամադիր ըլլալով՝ Թուրքիոյ բոլոր ներքին մասերուն մէջ գործակալութիւններ հաստատել, կը փափաքի ունենալ պատուաւոր եւ ձեռնհաս անձեր, գաւառներու մէջ գործակալ կարգելու համար, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։ Արդ՝ ամէն անոնք որ կը փափաքին ստանձնել Ընկերութեան գործակալութիւնը, թող հաճին դիմել՝ Պոլիս, Պաղտաթեան խան, թիւ 34։

Ց. Գ. Ամէն լեզուով թղթակցութիւն կ'ընդունուի։ 3—3

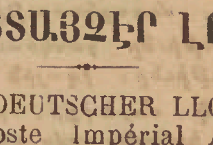

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ
NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand

Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Շէրպուրկ 13 Դեկ.
ՊՐԱՆՏԷՆՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէն 6 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, » 13 »
ՆԵՔԱՐ, » 20 »
ՊՐԷՍԼԱՈՒ, » 27 »
ԹՐԱՎԷ, Ճենովա-Նաբոլիէ 6 »

Պրէմէն Պալթիմորի գիծ
ԲԱՐԼՍՐՈՒՀԷ, Պրէմէնէ Պալթիմոր 18 Դեկ.
ՄԱՅՆ » » 29 »

Պրէմէն-Կալվեսթոնի գիծ
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, Պրէմէնէն Կալվեսթօն 13 Դեկ.

Պրէմէն-Քուպայի գիծ
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 14 Դեկտ. Քուպա, Հավանա, Մանզանիլօ։

Պրէմէն-Պրազիլիոյ գիծ
Հանդիպելով Պահիա, Ռիօ Եանէյրօ։
ՔՐԷՖԷԼՏ, Պրէմէնէ, 1 Յունվ.
ՀԷԼԿՈԼԱՆՏ, 20 Դեկտ.ին պիտի մեկնի Պրէմէնէն եւ պիտի երթայ Լա Բլաթա, Բօրտօնա, Վիլլակարշիա եւ Վիկօ։

Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ
ՏԱՐՄՇՏԱՏ, Ճենովա-Նաբոլիէ 10 Դեկ.
ՇԹՈՒԹԿԱՐՏ, » » 24 »
ՊԱՄՊԷՐԿ, » » 12 »
Հանդիպելով Բէնանկ, Սինկաբուր, Հոնկ Քոնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ եւ Եօքոհամա։

Աւստրալիոյ գիծ
ԲՐԻՆՑ ՌԷԿԷՆԹ ԼՈՒԻԲՈԼՏ, Ճենովա-Նաբոլիէ 9 Դեկ.
ՖՐԻՏՐԻՀ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Ճենովա-Նաբոլիէ 30 »
Հանդիպելով Քօլօմպօ, Ֆրէմէնթըլ, Ադելայտ, Մէլպուրն եւ Սիտնէյ։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն
Կ. ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԵՔՈՒԱՆ
Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, Թիւ 21

Ծան.— Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ԳԼԽԱՑԱՒԻՆԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշիին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8
և դեղարանները A.

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գանեցնեն զայն գործածողները, որոնք կամ զարշանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական հաճաւէն տօքթէօր ԲՈՒՐԹՈԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անուշ, եղեւնի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի իջուածքներու, հարբուխի կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրծոյ տապերն անել թոքախտի։ Ամէն ճաշէ առաջ մէկ մէկ դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պ. [illegible] դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէզիքի Լինտօ և Պօնտիցիանոսի դեղի մթերանոցներ և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։
796 15–52

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ
ԿԱՐԻՍՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել, այլ հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչեւ իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։ Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, քնաշրջիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղդուքիւնը, մռայլոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարելքը, [illegible] մըղձաւանջը կանանց սովորական տկարութիւնը, դժուարաղաշտանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԴ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թմպլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել, կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու պէտք ունենալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորձանքները պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. Հետեւաբար իմ սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՍԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։
2—26

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անքնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԳՆԴԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի շքադրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Ցուցահանդէսին. Մթերանոց Մէկերի և Ընկ.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հաւուզլը փողոց Օսմ. Նամականան դէմը։

Փոխ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ
Մարբուճըլար Զարըլը խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանքներ դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն ցուցակը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները. իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ. ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լարաւիէռ Պրդի եւ Ընկ. 28.— Րիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.— Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒՊ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքել Շիֆֆներ.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Փեթրոսեան եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԻՒՐԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՏ.— Պ. Յակոբ Մուսէեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. [illegible]

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորագումարը՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը 1901ին ապահովագրեալներուն վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ամերիկեան բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի առատ և շահաւոր պայմանագրութիւններ է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է. ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներուն և պատերազմի [illegible]։ Տիպ ամերիկեան բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրին հաշուի առնելու այս փոխատուութեանց գումարը երբ զոր պահանջուած են բոլիսին մէջ. 30 օր ալ ժամանակ կը տրուի վճարումի համար առանց տոկոսի. վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը յետաձգեալ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հատուցեալ վճարելով. մէկ տարեկանէ յետոյ բժշկական քննութիւն չկայ. Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ թէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս Հուիթօլ խան
Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՕՊՍՕՍՈՒՍ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Դեկտ. 8ին Պիրէի Աթէնք [illegible]
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Դեկտ. 9 ին Պիրէին [illegible]
[illegible]
Առաջին կարգ 245 ֆր. Բ. կարգ 175 ֆր. Տեղեկութեանց համար դիմել [illegible]
516 Թ. ԲՐՇՈՒՆԻ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վեքլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալեպպօ	[illegible]
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթ խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քէանոբուս	3000	Բէբրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբըրի	1500
Մարիօթիս	2500	Պիւլէթա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՌՈՒԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռիւթօ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՐՈՒՍ

Ամենէն կատարեալը, ամենէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամենէն լաւ պատկերազարդուածը:

Նոր պատկերազարդ Լարուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտական բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամենէն վերջին հիւսերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լարուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր, շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. Բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 180 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ թղթակազմ հատորով / 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեամբ, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՐՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ երբ նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։ 587

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ· ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՊ
THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եան.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Չարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

COMP RUSS
Navigation à Vapeur et de Commer
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական մեկնումներ
- Գշ. 26/9 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
- Գշ. 27/10 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, ճանապարհորդութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
- Դշ. 27/10 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
- Եշ. 28/11 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
- Եշ. 28/11 Սեվաստոպոլ ժամը 9ին միջօրէէն առաջ։
- Ուր. 29/12 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ.
- Շբ. 30/13 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կուիտօ	1695	Մարէնկօ	2278	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարճէլլօ	3709	Սիբիօ	1785
Արիօսթօ	237[illegible]	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քասսիօ	1822	Տոմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Քօրոսինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորացիօ	3600	Մօնթէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Քրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քրինօ	841	Տինամօ	504	Իտահօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Քըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճիւլինօ	1080	Օնդարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրաթօ	1841	Քիլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանսիսքօ	4532	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիթօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Հօրացիօ շոգենաւը, նաւապետ Բրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հասնելու վրայ է։

Թօֆիօ շոգենաւն ալ ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլլ։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թ. 23—24 Քէօյլիւք Միւլքէթ խան Ղալաթիա 377

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնիան	10500	Էօրէպիան	3500
Քելթիքան	10500	Արրդ․րն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3000
Քոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Սեսթրիան	8000	Անատոլիան	2500
Բոստոնիան	8000	Պուլկարիան	2500
Ֆրիճիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	800
Վալոնիան	3700	Օրօրբո	800
Ֆլեմմինկիան	3700	Լիսպոն	800
Զալֆեան	3500		

Ապրանք ստացողներէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այսուր ժողովարանը կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրաւիրագիրը ղրկել, շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible] խան
600

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրիկ.	
Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըրըք »	2	20
1	39	» Սաղճըլար Բունար »	1	38
2	33	» Ալայունդ »	12	42
3	15	» Չէքիրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյլէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլիճէօլ համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Եասսըէօրէն »	6	15
9	16	» Աք Շէհիր »	5	53
9	48	» Արգըթ խան »	5	13
10	30	» Չավուշճի քէօյ »	4	35
11	8	» Ըլկըն »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Էօնի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	Ժմ. Գոնիա Մկն.	12	—
իրկն.			առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկ.	
Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար »	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախըր »	8	58
4	9	» Սարըքէօյ »	8	1
4	58	» Պօզէր »	7	4
5	35	» Սաքարիա »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Բօլաթլը »	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ »	3	19
9	15	» Սինճան Քէօյ »	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրի Մկն.	2	—
իրկն.			առաւ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՒԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ.		ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրիկ.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ.		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրիկ.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալայունտ ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ. Քիւթահիա Մկն.	1	40	11	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առաւ.		ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 424 խառն Իրիկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առաւ.		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 423 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
6	30	8	—	Մկն. Համիտիէ ժմ.	6	—	7	20
6	48	8	18	Ժմ. Ատա-Բազար Մկն.	5	42	7	12